

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY

Hospodaření občanského sdružení

Financial Management of Civil Association

Student: Podešvová Veronika

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Jan Mikulčík, Ph.D.

Ostrava 2010

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra veřejné ekonomiky

Zadání bakalářské práce

Student: **Veronika Podešvová**
Studijní program: B6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor: 6202R055 Veřejná ekonomika a správa
Specializace: 00 Veřejná ekonomika a správa
Téma: **Hospodaření občanského sdružení**
Financial Management of Civil Association

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Občanská sdružení jako neziskové organizace
 3. Popis činnosti občanského sdružení
 4. Analýza hospodaření občanského sdružení
 5. Zhodnocení hospodaření občanského sdružení
 6. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratek
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

REKTOŘÍK, J. a kol. *Organizace neziskového sektoru*. Brno: Masarykova univerzita, 2007. 187 s. ISBN 978-80-86929-25-5.
PEKOVÁ, J.; PILNÝ, J.; JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. vyd. Praha: ASPI 2008. ISBN 978-80-7357-351-5.
FRÍČ, P.; GOULLI, R. *Neziskový sektor v ČR*. Praha: Eurolex Bohemia, 2001. ISBN 80-86432-04-1.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Jan Mikulčík, Ph.D.**

Datum zadání: 20.11.2009

Datum odevzdání: 07.05.2010

doc. Ing. Petr Tománek, CSc.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

„Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou bakalářskou práci, včetně všech příloh,
vypracovala samostatně a uvedla jsem veškerou použitou literaturu a další prameny.“

.....v OSTRAVĚ 7.5.2010.....
Místo a datum odevzdání BP

.....Poděšová.....
Veronika Podešvová

Obsah

1	Úvod	1
2	Občanská sdružení jako neziskové organizace.....	3
2.1	Neziskový sektor.....	3
2.1.1	Národní hospodářství dle principu financování.....	4
2.1.2	Členění NH podle Pestoffa	5
2.2	Dělení neziskových organizací	7
2.3	Přehled neziskových organizací podle právní normy	8
2.4	Typologie neziskových organizací.....	9
2.5	Občanská sdružení	11
2.5.1	Vznik, poslání, funkce, cíle a zánik občanských sdružení	12
2.5.2	Hospodaření a účtování občanských sdružení.....	13
3	Popis činnosti občanského sdružení	15
3.1	Základní informace o Sdružení Podané ruce, o. s.....	16
3.2	Vize, poslání a cíle SPR.....	16
3.3	Obecná terminologie z oblasti drog.....	17
3.3.1	Drogy a její závislosti	17
3.3.2	Dělení drog	18
3.4	Historie SPR	23
3.5	Nadace Podané ruce	26
3.6	Terénní programy.....	27
3.7	Programy a péče.....	28
3.7.1	Kontaktní centrum Drug azyl	31
3.7.2	Centrum Eikón.....	33
3.7.3	Doléčovací centrum Jamtana.....	35
3.7.4	Drogové služby ve vězení	36
3.7.5	Nízkoprahové kluby pro děti a mládež.....	37
4	Analýza hospodaření občanského sdružení.....	41
4.1	Zdroje financování programů	41
4.1.1	Příspěvky (dotace) ze státních a územních rozpočtů, fondů a granty	43
4.1.2	Dary	46
4.1.3	Tržby z vlastní činnosti.....	47
4.1.4	Financování ze zahraničních zdrojů	47

4.2	Finanční analýza	49
4.2.1	Rok 2006	50
4.2.2	Rok 2007	51
4.2.3	Rok 2008	52
4.2.4	Bostonská matice	53
5	Zhodnocení hospodaření SPR	55
5.1	Náklady	55
5.2	Výnosy	56
5.3	Výsledek hospodaření	56
6	Závěr	57
Seznam zdrojů		
Seznam obrázků		
Seznam tabulek		
Seznam grafů		
Seznam zkratk		
Seznam příloh		
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce		

1 Úvod

Podle mého názoru postavení neziskových organizací není v české společnosti přirozenou součástí demokracie státu na dostatečně vysoké úrovni. A to z důvodů, že značná část obyvatelstva nemá vůbec představu o tom, co nezisková organizace vlastně znamená. Někteří lidé žijí v představě, že neziskové organizace spotřebovávají příliš vysoké částky peněz k nepotřebným účelům a že jsou zřizovány především k přelévání peněz do soukromých rukou. Přitom důvěryhodnost je pro neziskové organizace základním předpokladem pro to, aby mohla splňovat své cíle.

Neziskový sektor v České republice je součástí otevřené občanské společnosti, jež zpřístupňuje lidem dobrovolně se sdružovat a vytvářet organizace, které se podílejí na řešení společenských nebo skupinových problémů v různorodém spektru lidských činností. Snaží se zastoupit linií funkcí, které by státní či soukromé organizace nedokázaly vykonávat efektivně či vůbec. Neziskové organizace působí zejména v oblastech, které z důvodů nenávratnosti investic, tedy zisku, nejsou pro státní či soukromé organizace lukrativní, jelikož jsou založeny z dobré vůle a úsilí pomáhat druhým.

Neziskový sektor je v ČR, stejně jako v dalších vyspělých zemích, neodmyslitelnou součástí života společnosti. Každá nezisková organizace se potýká s velkým problémem, jímž je nedostatek financí. Ať už na provoz či na rozvoj činností a služeb, které pomáhají potřebným lidem. Neziskové organizace jsou financovány jak z vlastních příjmů, kterými jsou členské příspěvky, tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb, apod., ale z největší části jsou závislé na financích z veřejných zdrojů, kam patří dotace ze státního rozpočtu, z rozpočtů ÚSC, různé granty, a další.

V současném světě je drogová problematika a tedy i pojem droga jedním z neodmyslitelných problémů, kterým by se společnost měla zabývat. Tento pojem je spojován se všemi věkovými kategoriemi a skupinami lidí, bez ohledu na jejich pohlaví či rasu. Tato otázka se objevuje u mládeže, stejně jako u osob dospělých. Drogy jsou především součástí života lidí ze sociálně slabších skupin stejně jako lidí ze skupin, kde peníze nehrají žádnou roli. Drogou může být ohrožen bezmála každý, ale je třeba vědět, že každý člověk v sobě skrývá možnou motivaci k začátku drogové tragédie. Touto motivací může být zvědavost, touha po dobrodružství, nuda, osamělost, nedostatečně chápající kolektiv, jakým je rodina nebo přátelé, neschopnost se vyrovnat s konfliktní situací apod. Zneužívání drog a vznik závislostí nese s sebou spoustu dalších problémů, kterým je nutno

čelit, nejde jen o péči a léčbu závislých osob. Jedná se zejména o preventivní opatření především u dětí a dospívající populace. Nelegální užívání drog s sebou přináší totiž také další společenské problémy, kterými jsou kriminalita, nezákonný obchod s drogami, praní špinavých peněz či léčení pacientů trpících následkem závislosti žloutenkou, HIV či AIDS. Problematické je také opětovné zařazení vyléčených osob do pracovního procesu a společenského života.

Touto problematikou se v Moravskoslezském kraji zabývá řada organizací, avšak ve většině významných organizací již měli studenty, tak jsem se vydala do druhého největšího města v ČR – Brna, abych obohatila náš kraj novými poznatky, týkajícími se především drogových problémů. Vybrala jsem si Sdružení Podané ruce, o. s., které je jednou z největších neziskových organizací na Moravě a disponuje dlouholetými zkušenostmi v drogové oblasti. Snaží se pomoci všem osobám, které o jejich pomoc stojí.

Cílem této práce je provedení analýzy hospodaření občanského sdružení seznámit se s činností nestátní neziskové organizace a pomoci této samotné organizaci, aby se jim lépe hospodařilo a tím také aby mohli poskytovat kvalitnější služby pro klienty. Hlavním úkolem je nahlédnout do finančního řízení, financování a hospodaření této organizace, s čímž také souvisí hypotéza, kterou je *zda SPR má dostatek finančních prostředků k poskytování kvalitních služeb*.

Tuto hypotézu se budu snažit potvrdit či vyvrátit srovnáním pomocí tabulek a grafů, ve kterých budu porovnávat údaje SPR v několika obdobích. Jelikož drogová problematika se může přímo či nepřímo dotýkat široké veřejnosti, pokládám za důležité zvýšení informovanosti o všech otázkách týkajících se drog, jak o hrozbách, tak také o možnostech řešení tohoto problému. Přínos této práce shledávám především ve zvýšení obecného podvědomí o existenci a činnosti SPR, které se drogovou problematikou zabývá.

2 Občanská sdružení jako neziskové organizace

2.1 Neziskový sektor

Neziskový sektor je důležitou součástí ekonomického i politického prostředí každé vyspělé země. Neziskové organizace představují nezastupitelný prvek v demokratickém systému. V České republice se lze setkat s několika formami nestátních neziskových organizací.

Jsou to organizace zabývající se obecně prospěšnou činností. Jsou nezávislé na státu a státem nezřizované. Své úsilí zaměřují na pomoc ve všech oblastech lidského života, zejména na péči o veřejné zájmy a uskutečňování jejich potřeb. Působí v mnoha veřejně prospěšných oblastech, jako jsou sociální služby, péče o zdravotně postižené, řešení sociálních problémů, ochrana životního prostředí, kultura a ochrana kulturních památek nebo rozvoj komunit.¹

Základním motivem činnosti není nikdy návratnost investic tedy zisk, ale vždy dobrá vůle a úsilí pomáhat. Případné zisky jsou investovány zpět do činnosti organizace. Zdrojem financování tohoto sektoru není prodej jejich produktů, ale peněžní zdroje získané prostřednictvím veřejného dotačního systému a různými formami soukromého dárcovství a příspěvků. Hlavním posláním neziskových organizací je zlepšování mezilidských vztahů, kultivování společenského života, občanská solidarita a vzájemná úcta. Zaměstnanci v tomto sektoru nejsou státními zaměstnanci, ale jedná se především o dobrovolnou aktivitu lidí ve vymezené oblasti společenského života a veřejný zájem na nevýdělečné poskytování služeb.²

Pro pochopení principů, na kterých neziskové organizace fungují a proč vlastně existují, je nesporně důležité znát vymezení prostoru, který je jim určen v rámci národního hospodářství. Tedy vymezení mantinelů, ve kterých mohou vyvíjet svoji činnost a při tom plnit svá poslání ve vztahu k občanské společnosti kterou pomáhají stabilizovat, kultivovat a ve které podporují demokratické principy jejího fungování.³

1 Internetový portál Czech.cz – „Neziskový sektor“ [online] [cit. 2.3.2010] dostupné z <<http://www.czech.cz/cz/66483-neziskovy-sektor>>

2 HAMERNÍKOVÁ, BOJKA. *Financování ve veřejném a neziskovém nestátním sektoru*, str. 42, 44

3 REKTOŘÍK, J. *Organizace neziskového sektoru*. 2. vydání Praha: Ekopress, 2007. ISBN 978-80-96929-25-5, str. 13

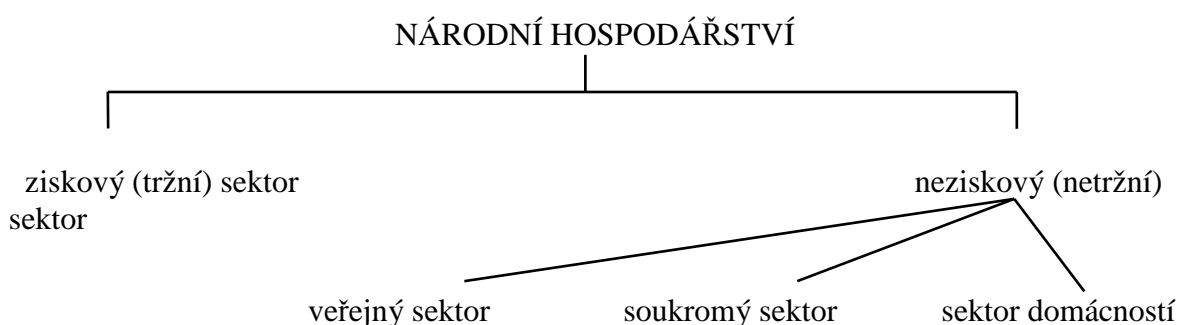
Na začátek je důležité vymezit, v jakém prostoru národního hospodářství se neziskové organizace nacházejí. Způsoby členění národního hospodářství:

- podle principu financování,
- podle Pestoffa.

2.1.1 Národní hospodářství dle principu financování

Z hlediska principu financování je možné členit národní hospodářství podle schématu uvedeného na obrázku č. 2.1.

Obr. 2.1 Členění národního hospodářství podle principu financování

Zdroj: Strecková, Y., Malý, I a kol.: Veřejná ekonomie pro školu i praxi, Computer Press, Praha 1998

Ziskový (tržní) sektor je financován z *prostředků získaných z prodeje statků, které subjekty produkují nebo distribuují, a to za tržní cenu*. Cílem existence ziskového sektoru a tudíž i organizací, které v něm fungují, je v krátkodobém horizontu *dosahování zisku*.

Neziskový (netržní) sektor sdružuje subjekty, které zde fungují a produkují většinou smíšené statky. *Nepohybuje se na bázi samofinancování, ale funguje díky přerozdělovacím procesům* (čerpání fondů, dotací, transferů ze státního či jiného rozpočtu). *Cílovou funkcí neziskového sektoru není zisk, ale realizace poslání a z něj vyplývající užitky*, které mají zpravidla podobu veřejné služby.

Neziskový sektor v sobě zahrnuje neziskový veřejný sektor, neziskový soukromý sektor a sektor domácností.

Neziskový veřejný sektor (dále jen *veřejný sektor*) je financován z veřejných financí (MŠ,

ZŠ, SŠ, atd.), je zřízen a spravován veřejnou správou (státní správou a samosprávou), rozhoduje se v něm veřejnou volbou a podléhá veřejné kontrole. Cílová funkce je založena výhradně na *poskytování veřejných služeb* a veřejných produktů.

Neziskový soukromý sektor (také *třetí sektor*) jehož cílovou funkcí je *přímý užitek* nikoliv zisk. Je financován ze soukromých financí, tedy zdrojů soukromých fyzických a právnických osob, které se rozhodly vložit tyto finance do konkrétní, předem vymezené produkce nebo distribuce statků, aniž by očekávaly, že jim tento vklad přinese finančně vyjádřený zisk.

Sektor domácností sdružuje rodiny a jednotlivce (občany), jež plní významnou roli svým začleněním do koloběhu finančních toků a vstupem na trh statků (vytváří poptávku po zboží a službách) a výrobních faktorů (vytváří nabídku výrobních faktorů, zejména práce).⁴

2.1.2 Členění NH podle Pestoffa

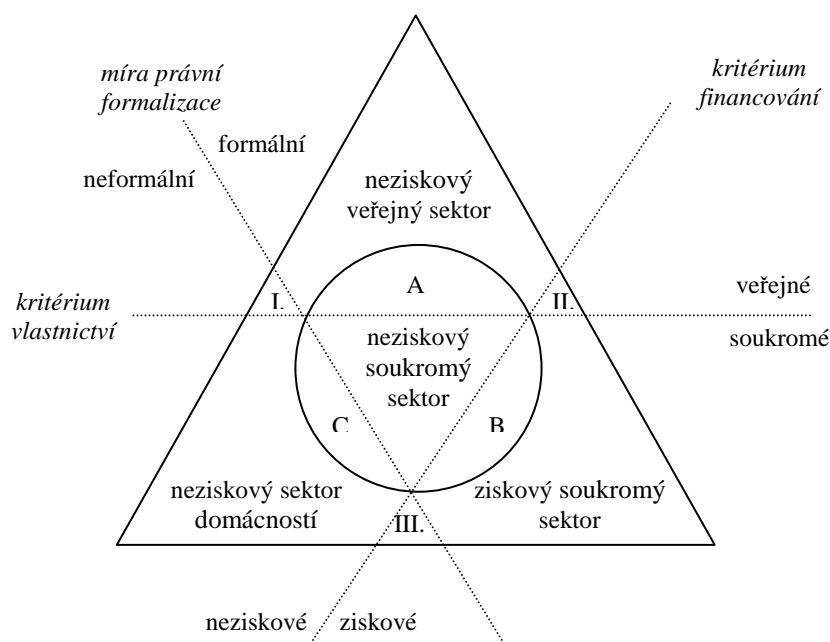
Jakkoliv je členění podle způsobu financování přehledné a jednoduché, zdaleka nevystihuje rozdělení národního hospodářství tak přesně jako je tomu v případě členění, které vytvořil švédský ekonom Victor A. Pestoff⁵. Ten ve svém schématu na obrázku č. 2, uplatňuje tři kritéria členění sektorů:

- **kritérium financování** provozu a rozvoje na *sektor ziskový a neziskový*,
- **kritérium vlastnictví** na *sektor soukromý (privátní) a veřejný*,
- **kritérium míry formalizace** na *sektor formální a neformální*.

4 REKTOŘÍK, J. *Organizace neziskového sektoru*. 2. vydání Praha: Ekopress, 2007. ISBN 978-80-96929-25-5, str. 14

5 REKTOŘÍK, J. *Organizace neziskového sektoru*. 2. vydání Praha: Ekopress, 2007. ISBN 978-80-96929-25-5, str. 16

Obr. 2.2 Konečná fáze členění národního hospodářství podle Pestoffa

Zdroj: REKTOŘÍK, J. a kolektiv. *Organizace neziskového sektoru – základy ekonomiky, teorie a řízení*.

Pestoff znázorňuje národní hospodářství jako rovnostranný trojúhelník, který rozdělil dle kritérií na čtyři sektory:

- **ziskový soukromý sektor** – organizace založené za účelem dosahování zisku, formální, soukromé
- **neziskový veřejný sektor** - organizace neziskové, formální, veřejné
- **neziskový soukromý sektor** – organizace neziskové, formální, soukromé (nestátní)
- **neziskový sektor domácností** – sektor neziskový, neformální, soukromý.

Výhodou tohoto uspořádání je mimo jiné i to, že se z konečné podoby trojúhelníku dají vyčíst základní charakteristiky organizací, které v jednotlivých sektorech působí. Kromě rozdělení NH na jednotlivé sektory se v tomto schématu objevují také zóny, ve kterých se činnosti a poslání jednotlivých organizací působících ve vymezených sektorech překrývají. Jde o organizace z pohledu čistoty členění hraniční či smíšené. Jsou pro ně typické velmi různorodé vlastnosti, neboť hranice mezi sektory jsou velmi neurčité a jednotlivé sektory se navzájem ovlivňují a prolínají.⁶

⁶ REKTOŘÍK, J. *Organizace neziskového sektoru*. 2. vydání Praha: Ekopress, 2007. ISBN 978-80-96929-25-5, str. 17-21

Malé nepopsané trojúhelníčky označuje Pestoff jako *smíšené organizace*. Jako příklad tohoto typu organizace je možné uvést soukromou střední školu, která svým posláním zasahuje do veřejného sektoru, má privátní charakter a je z určité části financována z veřejných financí. Oproti tomu *hraniční organizace* vznikají prolnutím neziskového soukromého sektoru s jiným. Do neziskového veřejného sektoru vstupuje třetí sektor např. ve formě státních podniků, které byly založeny některou státní institucí pro uspokojování veřejných potřeb. Prolnutím neziskového soukromého sektoru a sektoru domácností vznikají spolky, které zastupují určité komunity pouze neformálně a jsou označovány jako sousedské či rodinné spolky.

2.2 Dělení neziskových organizací

Nezisková organizace je pojem, který je obecně používán, avšak není v České republice upraven žádným platným právním řádem. Jsou zakládány v oblasti ekologie, sociální péče, kultury, humanitární pomoci, vzdělání, zdravotnictví, tělovýchovy, vědy, výzkumu, ochrany života a zdraví osob atd. Vždy je podmínkou, že se jedná o činnosti, které mají charakter obecně prospěšných služeb a že tyto služby jsou poskytovány za stejných podmínek všem, kteří projeví skutečný zájem.

Za definiční základ neziskové organizace je obvykle považována mezinárodně uznávaná charakteristika nestátních neziskových organizací od autorů L. M. Salamona a H. K. Anheiera, tzv. „strukturně-operacionální definice“. Autoři chápou nestátní neziskový sektor jako soubor institucí, které existují vně státních struktur, avšak slouží v zásadě veřejným zájmům na rozdíl od zájmů nestátních. Tyto instituce spojuje pět společných rysů, které tvoří základní vlastnosti nestátních neziskových organizací:

- organizace jsou do jisté míry *institucionalizovány* – tj. mají určitou institucionální strukturu, bez ohledu na to, zda jsou formálně nebo právně registrovány
- mají *soukromou povahu*, tj. jsou institucionálně odděleny od státní správy a nejsou jí řízeny. To však nevylučuje, že mohou mít tyto organizace významnou státní podporu anebo v jejich vedení mohou být i státní úředníci.
- *nerozdělují zisk*, tj. tyto organizace jsou neziskové a nepřipouští se u nich žádné přerozdělování zisků vzniklých z činností mezi zakladatele či členy organizace. Svou činností mohou vytvářet zisk, ovšem ten musí „vrátit zpět“ (např.

přerozdělením do fondů), tedy použít jej na konečné cíle dané posláním organizace

- jsou *samosprávné, autonomní*, tj. řídí svou vlastní činnost a nekontroluje je ani stát a ani jiné instituce stojící mimo ně
- jsou *dobrovolné*, tj. ve vedení organizace či v jejich konkrétních aktivitách se projevuje prvek dobrovolnosti.

Dle současné legislativní teorie platné v ČR jsou chápány neziskové organizace jako subjekty, které nejsou prioritně zřizovány za účelem podnikání a které si vytvořený zisk nerozdělují mezi sebe, ale použijí ho k dalšímu rozvoji organizace.⁷

2.3 Přehled neziskových organizací podle právní normy

Základní rozdělení právnických osob je uvedeno v § 18 občanského zákoníku:

- účelová sdružení majetku – např. nadace
- sdružení fyzických a právnických osob – např. občanská sdružení (nebo také „spolky“, neboť nemají nic společného se sdružením fyzických osob bez právní subjektivity).
- jednotky územní samosprávy – obce, kraje
- jiné, o nichž tak určí zvláštní zákon – Česká televize, Český rozhlas Akademie věd ČR, profesní komory.⁸

Toto členění vychází z důrazu kladeného v praxi na institucionální formu neziskových organizací, která je vymezena jen danou legislativou. V české odborné ekonomické literatuře není jednoznačně definována charakteristika organizací, které působí v neziskovém sektoru. Pro další výklad se vychází z definice uvedené v zákoně č. 586/1992 Sb., o dani z příjmu, který v § 18, odstavci 8 definuje tzv. organizaci charakteru právnické osoby, která nebyla zřízena nebo založena za účelem podnikání. Zákon sem řadí tyto organizace:

- zájmová sdružení právnických osob, pokud tato sdružení mají právní subjektivitu,
- občanská sdružení včetně odborových organizací,

7 Frič, P., Rochdi, G. Neziskový sektor v ČR. 1. vyd. Praha: Eurolex Bohemia, 2001, ISBN 80-86432-04-1

8 RŮŽIČKOVÁ R., *Neziskové organizace – vznik-účetnictví-daně*. 4. vydání, vydalo nakladatelství ANAG, Hradec Králové 2002, ISBN 80-7263-120-9, str. 7

- politické strany a politická hnutí,
- registrované církve a náboženské společnosti,
- nadace, nadační fondy,
- obecně prospěšné společnosti,
- veřejné vysoké školy, veřejné výzkumné instituce,
- školské právnické osoby,
- obce,
- organizační složky státu a územních samosprávných celků,
- příspěvkové organizace,
- státní fondy
- subjekty, o nichž tak stanoví zvláštní zákon.⁹

Podíváme-li se na toto členění z hlediska počtu organizací, je zřejmé, že *dominující formou nestátních neziskových organizací jsou právě občanská sdružení*, kterými se podrobněji zabývá podkapitola 2.5. Mezi další početnější organizace patří také nadace a nadační fondy, obecně prospěšné společnosti, církve a náboženské společnosti – zejména jejich účelová zařízení.¹⁰

2.4 Typologie neziskových organizací

Výše uvedený přehled organizací je snad dostačující pro výpočet daně z příjmů, není však dostačující pro pochopení poslání a cílů neziskových organizací. Rektořík používá při své typologii NO následující dělení.

1/ Neziskové soukromoprávní **organizace veřejně prospěšné**, jejichž hlavní poslání spočívá v produkci veřejných a smíšených statků, které uspokojují potřeby veřejnosti-společnosti. Patří zde:

- obecně prospěšné společnosti
- nadace a nadační fondy

9 Zákon o dani z příjmu k tomuto výčtu dodával do konce roku 2000 ještě slůvko „zejména“, protože mezi organizace, které nebyly zřízeny nebo založeny za účelem podnikání mohly patřit podle obchodního zákoníku ještě společnosti s ručením omezeným, akciové společnosti a družstva.

10 „Vymezení pojmu NNO“ [online] [cit. 3.3.2010] Dostupné z:
< http://www.e-cvns.cz/soubory_diskuse/vymezeni_nno.pdf >

- politické strany a politická hnutí
- církve a náboženské společnosti

2/ Neziskové soukromoprávní **organizace vzájemně prospěšné**, které jsou založeny za účelem vzájemné podpory skupin občanů, které jsou spjaty společným zájmem. Jejich posláním je tedy uspokojování svých vlastních zájmů a veřejná správa dbá, aby se jednalo o takové zájmy, které jsou ve vztahu k veřejnosti. Patří zde:

- občanská sdružení vč. odborových organizací
- zájmová sdružení právnických osob
- sdružení bez právní subjektivity
- profesní komory (komora daňových poradců, auditorů, patentových zástupců, veterinárních lékařů, česká lékařská, stomatologická, lékarnická, advokátní komora, česká komora architektů, autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, notářská komora ČR a regionální notářské komory, hospodářská komora ČR, agrární komora ČR).

3/ Neziskové veřejnoprávní organizace typu **organizačních složek a příspěvkových organizací státu a samosprávných územních celků**, jejichž globálním posláním je veřejná správa a veřejně prospěšná činnost. Patří zde:

- organizační složky státu a územních samosprávných celků
- příspěvkové organizace státní a územních samosprávných celků
- obce
- úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových
- kraje
- svazky obcí
- akademie věd ČR
- vězeňská služba a justiční stráž
- grantová agentura ČR
- ústavní soud ČR
- nejvyšší kontrolní úřad

4/ Neziskové **ostatní veřejnoprávní organizace**, s globálním posláním veřejně prospěšná činnost. Patří zde:

- český rozhlas
- česká televize
- státní podnik
- vysoká škola
- česká národní banka
- všeobecná zdravotní pojišťovna
- státní fondy (životního prostředí, kultury, na podporu čs. kinematografie, pozemkový fond ČR, dopravní infrastruktury, rozvoje bydlení).

5/ Neziskové soukromoprávní organizace typu **obchodních společností a jim podobných** s možností globálního poslání jak veřejně tak i vzájemně prospěšné činnosti. Patří zde:

- společnost s ručením omezeným
- akciová společnost
- družstvo
- společenství vlastníků jednotek (bytových)

2.5 Občanská sdružení

Nezisková organizace je charakterizována jako nevládní organizace nebo občanské sdružení, které je obecně prospěšné společnosti. Jedná se o dobrovolné sdružování občanů, kteří mají společné cíle a jsou ochotni spolupracovat na uspokojování potřeb a zájmů buď samotných členů, nebo druhých lidí. Občanskou společností jsou nazývány proto, že plní a prosazují obecný zájem společnosti.

Existence občanských sdružení plyne z Ústavy České republiky a Listiny základních lidských práv a svobod. Podrobněji pak vznik i fungování občanských sdružení upravuje zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon dává občanům právo na svobodné sdružování bez povolení státních orgánů. Zákon se nevztahuje na sdružování občanů v politických stranách a hnutích, k výdělečné činnosti nebo k zajištění výkonu určitého povolání, v církvích a náboženských společnostech.

Občanské sdružení je podle zmíněného zákona samostatnou právnickou osobou, do jejíž činnosti mohou státní orgány zasáhnout pouze v mezích zákona. Registruje se u Ministerstva vnitra a má přiděleno identifikační číslo od Českého statistického úřadu, který

vede evidenci sdružení. Členy občanského sdružení mohou být fyzické i právnické osoby.¹¹

Občanské sdružení je nejčastější právní formou neziskové organizace v ČR. Tato forma neziskového subjektu je hojně využívána při činnosti sportovních klubů, zájmových sdružení (zahrádkáři, tělovýchovné jednoty, rybářské spolky, chovatelé, včelaři, myslivecká sdružení), ekologických hnutí a dalších. Občanská sdružení pracují nezávisle na státu a jejich činnost prospívá veřejnému blahu společnosti.

2.5.1 Vznik, poslání, funkce, cíle a zánik občanských sdružení

Sdružení jsou samostatnými právnickými osobami, mají způsobilost k právům a povinnostem, neboli právní subjektivitu. Do jejich postavení a činnosti mohou státní orgány zasahovat jen v mezích zákona. Sídlo, název, orgány a činnost jsou vymezeny stanovami, které rovněž upravují práva a povinnosti členů sdružení.

K výkonu sdružovacího práva není třeba povolení státního orgánu. Sdružení tedy *nevzniká na základě povolovacího systému, ale na základě registrace*, kterou provádí Ministerstvo vnitra ČR. Návrh na registraci mohou ministerstvu vnitra ČR podávat nejméně tři občané, z nichž alespoň jeden musí být starší 18 let. Tyto osoby představují přípravný výbor sdružení. Tento návrh musí podepsat všichni členové přípravného výboru.

Občanská sdružení se nezakládají k výdělečné činnosti, jak již bylo výše zmíněno, *ale zakládají se především k uspokojení zájmů svých členů a občanů v jejich okolí*. Ve stanovách sdružení je také uveden cíl činnosti sdružení, jejich poslání ale také funkce.

Občanská sdružení nemají odhlašovací povinnost v případě ukončení činnosti. Zákon¹² sice hovoří o zániku sdružení, které může nastat dobrovolným rozpuštěním nebo sloučením s jiným sdružením nebo pravomocným rozhodnutím MV o jeho rozpuštění, nemyslí ovšem na situaci, že mnohá občanská sdružení sice formálně existují, ovšem nevyvíjí žádnou nebo téměř žádnou činnost.

11 Zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů

12 Zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů

2.5.2 Hospodaření a účtování občanských sdružení

Pojem hospodaření nemá přesnou definici, ale všichni vědí, co si pod tímto slovem můžou představit. Hospodaření je soubor ekonomicko-správních činností zabezpečující provoz organizace. Patří mezi ně získávání finančních prostředků a nakládání s nimi, čerpání a kontrola rozpočtu, správa majetku, plnění daňových povinností, vedení účetnictví, tvorba vnitřních předpisů a plnění ostatních povinností v oblasti hospodaření vyplývajících z právních předpisů. Hospodaření je prostředkem k dosažení určitých cílů vytyčených organizací. Cíl hospodaření je ovlivněn množstvím různých faktorů, které dělíme na interní a externí.¹³

Mezi interní zahrnujeme:

- velikost organizace (velikost členské základny)
- objem majetku, který organizace spravuje
- činnost, kterou organizace vyvíjí
- lidé, kteří organizace řídí a další

A mezi externí faktory patří:

- právní prostředí v ČR (kvalita právních předpisů)
- zvýhodnění činnosti ze strany administrativního aparátu prostřednictvím právních norem
- finanční podpora ze strany státu a územní samosprávy
- donátorské prostředí v ČR
- obecná podpora dané organizace ze strany občanů a další...

Cílem hospodaření je zajištění činnosti, případně rozšíření a zkvalitnění organizace. Jedná se o soubor činností, jako jsou například:

- účetnictví
- nakládání s majetkem
- finanční řízení
- vyhledávání finančních zdrojů
- vytváření vnitřních pravidel pro hospodaření

¹³ STEJSKAL, J.: *Hospodaření od A do Z*. Praha: Tiskové a distribuční centrum, 2006. s. 10 - 11

- vztahy ke správcům daní (podání daňových přiznání).

Při svém hospodaření je sdružení povinno se řídit obecně závaznými právními předpisy a také stanovami.

Od 1. 1. 2005 došlo v ČR k významné změně v soustavě účetnictví. Bylo zrušeno jednoduché účetnictví a pro drobné podnikatele a fyzické osoby byla zavedena daňová evidence. Vybraným neziskovým organizacím bylo přechodným ustanovením¹⁴ zákona o účetnictví dovoleno používat soustavu jednoduchého účetnictví. To však za podmínky, že jejich úhrn příjmů nepřekročí za uzavřené účetní období hranici 3 miliony korun.

Ze zákona o účetnictví vyplývá, že účetní jednotky mohou vést účetnictví ve dvou rozsazích:

- v plném rozsahu
- ve zjednodušeném rozsahu

Jednoduché účetnictví je bráno spíše jako okrajová výjimka určená pouze občanským sdružením, obecně prospěšným společnostem, honebním společenstvím, církvím a církevním právníckým osobám a nadačním fondům za splnění definovaných podmínek uložených v § 9 zákona o účetnictví.¹⁵

¹⁴ Novela zákona o účetnictví č. 348/2007 Sb. uveřejněná ve Sbírce zákonů v částce 108/2007.

¹⁵ Nevýdělečné organizace 2006. 1. vyd. Praha: ASPI, 2006, ISBN 80-7357-169-2, s. 12-17

3 Popis činnosti občanského sdružení

Občanské sdružení Podané ruce (dále jen SPR) je nestátní neziskovou organizací, která se zabývá prevencí a léčbou drogové závislosti, pomáhá lidem v tíživé životní situaci a patří mezi jednu z největších neziskových organizací zabývajících se touto problematikou.

Asociace neziskových organizací (dále jen A. N. O.), je dobrovolným, nepolitickým sdružením, které působí v oblasti prevence, péče a léčby osob ohrožených drogovou závislostí a Sdružení Podané ruce je jejím členem. Asociace působí jak na území České republiky, tak v zahraničí a je partnerem vlády ČR, jejích orgánů ale také mezinárodních organizací.

SPR svou činnost zastřešuje pomocí různých programů a péče ve třech krajích, a to v Jihomoravském, Olomouckém a Zlínském, zejména přes:

- kontaktní centra
- terénní programy
- primární prevence
- drogové služby ve vězení
- psychiatrická AT ordinace
- ambulance adiktologie
- terapeutická komunita
- Eikón – program pracovní rehabilitace a chráněné práce
- nízkoprahové zařízení pro děti a mládež (dále jen NZDM)
- pracovní a sociální agentury
- doléčovací centrum
- duchovně pastorační služba
- internetová poradna
- psychoterapeutické sanatorium

3.1 Základní informace o Sdružení Podané ruce, o. s.

Název organizace:	Sdružení Podané ruce, o. s.
Adresa kanceláře:	Francouzská 36, 602 00 Brno
IČO:	60557621
Registrace MV ČR:	21. 9. 1994
Číslo registrace:	II / S – OS / 1 – 25398 / 94 – R
Právní forma a typ organizace:	právnícká osoba – občanské sdružení
Členství v organizacích:	Asociace nestátních organizací

3.2 Vize, poslání a cíle SPR

Vizí SPR je vytvořit síť komplexních služeb, která poskytne pomoc člověku v různých fázích jeho drogového problému nebo tomuto problému předejde.

Posláním SPR je pomáhat lidem v tíživé životní situaci s řešením jejich drogového problému a působit tak, aby tento problém vůbec nevznikal. A zároveň chránit společnost před možnými negativními důsledky zneužívání návykových látek.

Mezi **cíle SPR** patří:

- poskytování kvalitních služeb v oblasti prevence a léčby drogových závislostí,
- poskytování pravdivých a úplných informací z drogové oblasti a podílení se na jejich výzkumu,
- ochrana veřejného zdraví před možnými negativními dopady zneužívání návykových látek,
- rozvíjení spolupráce v lokálních komunitách zaměřené na prevenci zdravotních komplikací a sociálního vyloučení.¹⁶

Mezi **hodnoty SPR** neboli principy, ze kterých vycházejí jejich služby, jsou:

hodnota lidského života a pomoc člověku
základní lidské etické principy vycházející z evropské kultury
tolerance, respekt a rovné příležitosti

¹⁶ Převzato z „Výroční zprávy Sdružení Podané ruce z roku 2008“.

otevřenost a důvěra
inovativnost a tvořivost
profesionalita a profesionální etika
týmová práce a transparentnost
vytrvalost a odvaha
a také odhodlání přežít každý další den...

3.3 Obecná terminologie z oblasti drog

3.3.1 Drogy a její závislosti

Drogy jsou jedním z největších problémů již po celá tisíciletí. Každá kultura od pozdního pravěku po moderní dobu měla svojí drogu, ke které však přihlížela jinak. Drogy sloužily k mnoha účelům od obřadů, kdy se tanečníci dostávali do zhypnotizovaného stavu po léčení např. v podobě narkózy při operaci slepého střeva. 20. století bylo století obrovských změn. Překotný vývoj a politické, ekonomické a technické změny se výrazně podepsaly na situování drog do společnosti. Drogy se staly masovou záležitostí se vším negativem, který známe dnes.

Problematika drog je v dnešní moderní civilizaci velmi ožehavým tématem. Zabývají se jí tisíce organizací po celém světě. Drogy jsou všude kolem nás, ať už legální, nelegální a i takové, které dnes vnímáme jako normální věc (např. cigarety, alkohol). Ovšem pojmy legální a nelegální nejsou na místě, protože ne všechny státy mají na drogy stejný pohled.

Termín droga má mnoho významů. V odborné terminologii se o drogách od roku 1971 hovoří jako o omamných a psychotropních látkách. Častěji jde o synonymum pro drogy nezákonné (nelegální). Nejčastěji se termín používá v souvislosti s návykovými látkami.

Pojem „**droga**“ původně označoval "surovinu rostlinného nebo živočišného původu používanou k přípravě léků". Dnes je již tento pojem takto chápán jen v určitých odborných kruzích (např. ve farmacii). Přesnou definici drogy podala v roce 1969 komise znalců Světové zdravotnické organizace (WHO) a publikovala ji v podobě, že *droga je jakákoliv substance, která když je vpravena do živého organismu, může změnit jednu nebo více jeho funkcí*". Dnes v sobě pojem droga zahrnuje více významů.

V přeneseném smyslu se *pojmem droga označuje jakákoliv omamná látka, ať již přírodní*

nebo syntetická, která se používá k jiným účelům než k léčení a splňuje dva následující předpoklady:

1. Musí mít psychotropní efekt (tj. musí mít schopnost ovlivňovat prožívání reality, měnit naše vnitřní naladění, atd...).
2. Měla by vyvolávat závislost (tělesnou či psychickou¹⁷).¹⁸

Jedním z hlavních rizik závislosti je možná ztráta kontroly nad původně občasnou konzumací a postupný vznik závislosti. Téměř každý člověk pozná sám u sebe jeden či více návyků, něco, bez čeho nemůže být. Pro každého je to něco jiného, pro někoho počítačové hry, pro jiného kouření či čokoláda. V drogové problematice se pojem „závislost“ definuje jako soubor psychických a somatických změn, které se vytvářejí jako důsledek opakovaného užívání psychoaktivní látky. Dlouhodobé užívání psychoaktivních látek může podstatným způsobem změnit osobnost člověka i jeho chování, může vyvolat i závažnější duševní poruchy.

3.3.2 Dělení drog

Drogy jsou obecně omamné či psychotropní látky, které ovlivňují nebo úplně mění lidské vnímání a vyvolávají drogovou závislost. Existuje opravdu velké množství drog, které se dají rozdělit podle několika hledisek. Mezi základní dělení patří:

1. měkké	X	tvrdé
2. legální	X	nelegální
3. přirozené	X	syntetické = chemicky vyrobené

Další dělení, které se používá nejčastěji, je *dělení podle účinků drogy*. Rozdělení drog podle účinku bere v úvahu převládající efekt látky na psychiku zdravých lidí.

Dále se dají drogy rozdělit podle jejich účinků na lidský organismus. Toto dělení bere v úvahu převládající efekt látky na psychiku zdravých lidí. A dělí je na 4 základní skupiny. Tyto skupiny látek se mezi sebou liší vzhledem, účinky, průběhem závislosti, ale i mírou

¹⁷ Tělesná závislost se projevuje třepotem, chladem, návaly horka, žaludečními problémy. Psychická závislost se projevuje abnormálním chováním jedince (chut' dát si drogu, neustále přemýšlení o drogách).

¹⁸ Portál encyklopedie psychotropních rostlin, [online] [cit. 3.3.2010] Dostupné z: <<http://www.biotox.cz/enpsyro/pj3zak.html> >

rizika pro uživatele. K těmto nelegálně vyráběným látkám je možno dále přiřadit skupinu pátou - léky s účinky ovlivňující psychiku, tedy jinak řečeno legální drogy.¹⁹

1. skupina - **Konopné látky** (konopí, marihuana)

Řadí se mezi lehké drogy a mnoho lidí si myslí, že užívání těchto drog je bezpečné. Tento názor však není zcela pravdivý. Dlouhodobé užívání vede k poměrně typickým poruchám paměti, koncentrace učení a ztrátě motivace. Tyto drogy způsobují jak psychickou i fyzickou závislost. Působí euforii, často bývá popisovaná výrazná nevolnost až zvracení, později *ztráta kontroly nad sebou samým*. **Patří zde:**

- **Hašiš**

Hašiš je ve skutečnosti samotná pryskyřice získaná z konopí, obsah účinných látek je až 40%. Hašiš se nejčastěji kouří v podobě tzv. jointů (marihuanová nebo hašišová cigareta) nebo také pomocí dýmek.

- **Marihuana**

Marihuana je směs listů, větvíček, semen, květů a palic konopí. Celkové množství účinných látek je závislé na mnoha faktorech - například pohlaví rostliny, podmínky pěstování, postup sušení, atd.), obecně lze však říci, že se podíl účinných látek pohybuje v rozmezí 1 - 15%. Marihuana se stejně jako hašiš nejčastěji kouří formou jointů nebo ji lze také například konzumovat v podobě různých pokrmů.

2. skupina - **Opiáty** (opium, morfin)

Opiáty jsou látky, které mají chemickou strukturu podobnou morfinu, což je také účinná látka většiny opiátů. Opiáty jsou pro svoje účinky používány také v lékařství (narkotika). Spolu s těkavými látkami jsou opiáty považovány za nejnebezpečnější psychotropní látky, neboť jejich závislostní potenciál je opravdu velice vysoký. Tento druh drog přináší *uvolnění a tlumení* a působí na mozkové buňky. Mezi hlavní opiáty patří:

- **Opium**

Opium je jedna z nejstarších drog, která byla hojně užívána již v dávné minulosti. Zdrojem opia jsou zelené makovice. Tradiční užívání opia je kouření nebo vaření odvarů. V dnešní době se opium aplikuje také injekčně přímo do žil. Účinky opia se liší podle formy, v jaké se opium užívá. Nejčastější příznaky jsou však tlumení

¹⁹ Presl J., *Drogová závislost*, druhé rozšířené vydání, ISBN 80-85800-25-X

mozkové činnosti, tlumení bolesti, navozování pocitu euforie a klidu. Mezi nebezpečné účinky patří neschopnost soustředění, nezájem o okolí, snížení ostrosti vidění, nevolnosti a zvracení, sucho v ústech, očích a nose, zácpa. Někdy se mohou objevit i křeče, halucinace a pocity úzkosti.

- **Heroin**

Heroin je nejčastěji zneužívaným opiátem a jeho závislost je považována za nejhorší a společensky nejškodlivější závislost. Na trhu se objevuje ve formě hnědého nebo bílého prášku. Heroin se nejčastěji vstříkuje přímo do žil, někdy se i kouří. Jeho škodlivost je přibližně dvanáctkrát vyšší než u opia. Účinky jsou podobné jakou u opia, ale mnohem silnější. Vysoké riziko heroinu je v tom, že není nikdy jasné, kolik heroinu je ve skutečnosti obsaženo v jedné dávce, může to být například jen 5%, ale také až 90 nebo 100%, což je smrtelná dávka.

- **Morfium**

Morfin se vyrábí z opia a v lékařství se používá k tišení bolesti. Rychle na něm vzniká psychická a fyzická závislost. Účinky jsou obdobné jako u opia.

- **Oxikodon**

Oxikodon (Perkadon) patří mezi opiáty a chemicky se jedná o polysyntetický derivát morfinu a strukturu má velmi podobnou kodeinu. V lékařství se používá na tišení bolesti. Oxikodon navozuje pocit euforie, potlačuje pocity bolesti. Může se aplikovat ve formě tablet, šňupáním nebo injekčně. Vedlejší účinky se vyskytují v podobě zácpy, zvracení, nevolností, problémů s dýcháním a zmatečným stavům. Oxikodon vyvolává podobnou závislost jako morfium.

- **Subutex**

Subutex (Buprenorfin) je používán jako lék proti bolesti. A je v současnosti jednou z nejpopulárnějších opiátových drog. Jeho účinek je sice slabší než u heroinu, ale i přesto subutex heroin postupně vytlačil. Subutex se nejčastěji objevuje ve formě tablet a jeho účinky jsou podobné jako u ostatních opiátů.

3. skupina – **Stimulační látky** (pervitin, kokain, crack)

Jako stimulační drogy se označují budivé látky nebo také psychomotorické stimulanty, jež vyvolávají tělesné a duševní povzbuzení, odstranění únavy, pocitu zvýšení psychické i fyzické výkonnosti, ale také k uvolnění zábran. Nevývolávají fyzickou závislost, avšak

způsobují velmi silnou psychickou závislost. Užíváním stimulantů se zvyšuje riziko vzniku srdečních a mozkových příhod.

- **Amfetaminy**

Amfetaminy jsou látky, které stimulují centrální nervovou soustavu a bývají často používány jako nepovolený doping ve sportu. V lékařství se amfetaminy používaly k léčbě narkolepsie nebo jako součást léků na hubnutí. Vlivem halucinací při psychóze se objevují i pokusy o sebevraždu. Amfetaminy se objevují nejčastěji v podobě tzv. "ice" (led), který lze kouřit, dále se aplikují injekčně nebo šňupáním. Je možné se s nimi setkat také v podobě kapslí.

- **Kokain**

Kokain je alkaloid jihoamerického keře „koka“. Tradiční způsob aplikace je žvýkání kokových listů, častěji se však kokain aplikuje šňupáním nebo někdy také injekčně. Člověk, který užívá kokain je veselý, družný, vyskytují se u něj příjemné halucinace a má potřebu pohybu a fyzické činnosti. Dostavuje se euforie, mizí zábrany a objevují se poruchy chování a hyperaktivita. Při dlouhodobém užívání se objevují stavy úzkosti, paniky, představy, že jedince chce někdo zabít, postižený trpí pocity sledování. Psychická závislost na kokainu je často považována za vůbec nejsilnější.

- **Pervitin**

Pervitin (Metamfetamin) bývá často označován jako "tradiční" česká droga. Pervitin je užíván mnohem více než kokain. Pervitin se nejčastěji vyrábí nelegálně tzv. "domácími vařiči" a vyskytuje se ve formě nejčastěji bílého prášku. Jeho aplikace je nejčastěji šňupáním nebo nitrožilně. A v současnosti se hojně vyskytuje na tanečních akcích a proto spolu s extází patří do skupiny tanečních drog. Jeho účinky jsou však silnější než u extáze a také je u pervitinu mnohem vyšší potenciál vzniku závislosti.

4. skupina - **Halucinogeny** (LSD, extáze, lysohlávky)

Jedná se o přírodní, ale i o syntetické látky, které mají velký vliv na vědomí člověka a způsobují psychické změny, které mohou vést až do stádia toxické psychózy (ztrácí se schopnost odlišovat realitu od halucinace). Patří zde i velké množství látek, které jsou často i používány v lékařství.

- **LSD**

Objevuje se téměř výhradně ve formě tzv. tripů (jedná o malé papírové čtverečky s potiskem různých symbolů) či krystalů (jde o malé granulky většinou tmavomodré či zelené barvy, trochu připomínající umělé hnojivo). Užívání LSD je velice nebezpečné zejména proto, že jejich účinek je velice nevypočitatelný a v některých případech mohou již po prvním užití nastat velké problémy v podobě halucinací a panických reakcí, které mohou trvat po dobu až několika dní.

- **Psilocybin**

Psilocybin je psychicky velmi aktivní látkou a je obsažen v houbách - Lysohlávkách. Tato droga patří v ČR k nejrozšířenějším halucinogenním drogám. Po jejím požití se dostavují pocity neklidu nebo naopak ospalosti, mohou se vyskytnout bolesti hlavy, poruchy koordinace, mění se vnímání reality, což může vést až k halucinacím nebo pocitům "šílenství".

- **Extáze**

Extáze se svými účinky řadí na pomezí halucinogenních a stimulačních drog. Nejčastěji se vyskytuje ve formě tablet nebo kapslí. Extáze se někdy také nazývá jako tzv. taneční droga, protože ji užívají lidé na různých tanečních akcích (párty, kluby, diskotéky,...), kdy tanečník po požití extáze nepocítuje únavu. Účinky extáze mají vliv zejména na psychiku člověka. Po požití drogy se u jedince většinou projevují pocity klidu a pohody, mizí stres a zlepší se nálada, objevují se pocity empatie a potřeby se někoho dotýkat. Velmi nebezpečné jsou však nežádoucí účinky spojené s užíváním této drogy, mezi které patří absence pocit žízně, čímž může dojít k přehřátí organismu, dalším nebezpečným účinkem je poškození nervových buněk.

5. skupina - **Psychotropní látky** (toulén, těkavé látky)

Jsou to původem léky na léčení psychotických stavů - zbavují nemocné strachu a halucinací, uvolňují, zklidňují a zmírňují agresivitu pacientů. V současné době jsou však často zneužívány. Mají řadu nežádoucích účinků – ovlivňují nervovou soustavu, mohou způsobovat poruchy koordinace, vyvolávat stav podobný Parkinsonově chorobě, poruchy oběhového systému, paměti, zhoršení sexuálních funkcí. Jsou nebezpečné, mohou vytvořit i těžkou psychickou a fyzickou závislost s abstinenčními syndromy včetně epileptických

záchvatů. Mezi nejčastěji zneužívaná psychofarmaka patří barbituráty, toluen a rohypnol.²⁰

Daleko známější je dělení drog , které uvádí tab. č. 3.1, na dvě hlavní skupiny, tedy drogy *tvrdé a měkké*. Toto dělení se vztahuje k riziku, které se pojí s jejich užíváním. Zjednodušeně lze říci, že čím je droga "tvrdší", tím větší poškození je schopna vyvolat.

Tab. č. 3.1 Dělení drog na tvrdé a měkké.

Měkké drogy	Tvrdé drogy
marihuana	Extáze
Hašiš	Heroin
Káva	Kokain
Čaj	LSD
	Lysohlávky
	Morfin
	Pervitin
	Toluen

Zdroj: Vlastní zpracování

3.4 Historie SPR

Počátky působení organizace sahají až do 80. let minulého století, kdy docházelo k výraznému nárůstu uživatelů drog. V letech **1984-1990** vznikla tajná spontánní a neformální skupina fungující na principu svépomoci, která byla v začátcích podpořena především katolickou církví. Část lidí z této skupiny prožila svoji drogovou kariéru. Vzájemná pomoc těm, kdo ji potřeboval, byla zprvu orientována kolem jednoho domu v Brně, ale v situaci sledování a výslechů STB (tajná policie) se musela skupina setkávat střídavě v různých bytech. Zpočátku se ve skupině pohybovalo asi deset lidí, ale počet postupně narůstal. Postupem času se ve skupině scházelo až padesát lidí s různými problémy. Vzhledem k tomu, že se jednalo o spontánní skupinu, nedisponovali žádnými oficiálními příjmy. Hmotné dary či finanční prostředky získávali většinou od samotných

²⁰ Internetový portál o zdraví, Drogy v dnešní společnosti, [online] [cit. 10.4.2010] Dostupné z: <<http://compex.zdravi-cz.eu/drogy-rozdeleni-ucinky.php>>

členů. Pomoci se dostávalo také od katolické církve.

V Brně stejně jako v jiných částech České republiky byl důsledkem prudkého nárůstu drog nedostatek služeb na pomoc drogově závislým či protidrogové prevence. Z důvodu obrovské poptávky po službách pro drogově závislé byla založena v roce **1991** Nadace Podané ruce a bylo zahájeno jednání s „*Katholieke Nooden*“, což je sdružení holandských katolických nadací, o zásadní podpoře vznikajících aktivit. Tato jednání měla zásadní význam pro budoucnost organizace, z důvodu značného nedostatku finančních prostředků, jí hrozil zánik. Ale díky jednáním získala Nadace první větší finanční prostředky a mohla tedy pokračovat ve svých aktivitách.

V roce **1992** došlo k otevření prvního resocializačního programu pro dlouhodobě závislé na Moravě, což bylo možné díky bezplatnému zapůjčení domu od řádu Školských sester sv. Františka. V téže roce došlo k rozvoji terénních aktivit na Moravě, kde šlo především o práci v bytech uživatelů drog. Cílem těchto programů bylo zlepšení zdravotního stavu problémových uživatelů drog. A také byla zahájena činnost *Kontaktního centra v Olomouci*.

Rok **1993** byl velice přínosný a to jednak z důvodu zahájení výroby a prodeje ikon, dopravních značek a dalších řemeslných prací, především v oblasti stavebnictví. Ale také v tomto roce byl získán grant od Katholieke Nooden, který umožnil v dalších letech zásadní zvrat směrem k profesionalitě a rozvoji organizace, a to včetně managementu. A také byl prvně oficiálně financován projekt resocializačního střediska Magistrátem města Brna, díky projektu, který prosadila Diecézní charita Brno.

V roce **1994** došlo ke zlomu a to ve formě změny právní formy neziskové organizace. V souladu se zákonem 83/90 Sb., o sdružování občanů bylo založeno Sdružení Podané ruce, o. s., které bylo 21. září téhož roku zaregistrováno u Ministerstva vnitra ČR.²¹ Sdružení převzalo všechny aktivity nadace a plně na ni navázalo. Ovšem důvod změny právní formy z nadace na občanské sdružení není dnes nikdo schopen vysvětlit. Ale domnívají se, že důvodem změny byly jednodušší podmínky financování.²² Dále došlo k realizaci prvního ročníku vzdělávacího kurzu pro laické terapeutky a k zahájení činnosti *Centra prevence v Brně* ve spolupráci se Školským úřadem Brno.

Po založení Sdružení roku **1995** byla zahájena spolupráce s Diecézní charitou Brno,

²¹ Stanovy SPR tvoří přílohu č. 1

²² Informace o změně právní formy byly získány rozhovorem s předsedou sdružení p. Mgr. Jindřichem Vobořilem, PgDipl.

jednalo se o smlouvu o spolupráci při vytváření a zřizování drogových služeb s Diecézní charitou Brno. Šlo především o „vytváření, metodické vedení a supervize projektů zřizovaných charitou – Třebíč, Žďár nad Sázavou, Břeclav, Blansko, Hodonín, Jihlava a oblastní charitou Kyjov“. Podobně se podařilo spolupracovat s Městským a Okresním úřadem ve Zlíně a pomoci připravit projekty kontaktního a preventivního centra ve Zlíně.

Rok **1996** – otevření *Terapeutické komunity* Podcestný Mlýn v Kostelním Vydří. V **následujícím roce** se pokračovalo v pomoci při zakládání drogových služeb na Moravě ve spolupráci s dalšími neziskovými organizacemi, městy, okresními úřady, školskými úřady a dalšími institucemi.

V roce **1998** nastalo zahájení programu *Denního psychoterapeutického sanatoria Elysium* v Brně (stacionář) a služeb *Péče o klienty v konfliktu se zákonem (Drogové služby ve vězení)* pro brněnský region. Roku **1999** byla zahájena činnost *Institutu vzdělávání* v oblasti drogových závislostí (I.E.S.) a otevřeno *Doléčovací centrum Jamtana* v Brně.

K oddělení terénních programů od brněnského *Kontaktního centra* (dále jen KC) *Drug Azyl* a k zahájení jejich činnosti jak samostatného střediska došlo v roce **2000**. Taktéž se oddělila *Metadonová ambulance* od denního psychoterapeutického sanatoria Elysium a otevřelo se *Kontaktní centrum Charáč* v Uherském Hradišti.

V roce **2001** byl zahájen program *Prevence zneužívání syntetických drog* v rámci *Terénních programů v Brně* a byly spuštěny internetové stránky www.extc.cz s on-line poradnou o drogách a drogových závislostech. Dále byly otevřeny další *Kontaktní centra* a to ve Znojmě (*Netopeer*) a v Prostějově (*Želva*) a také byl otevřen *nízkoprahový klub Skleník* při K-centru Drug Azyl v Brně. Rokem **2002** byla zahájena činnost psychiatrické ambulance jako nestátního zdravotnického zařízení a otevřen program *Práce s klientem v konfliktu se zákonem* v Olomouci.

Rok **2003** byl průlomem z hlediska vztahů se zahraničím. V tomto roce byla otevřena pobočka ve Velké Británii – Podané ruce UK, jejímž smyslem je vytvářet a podporovat partnerství mezi organizacemi ze západ- i východoevropských zemí, především předávání know-how, transfer informací, spolupráce při vytváření „celoevropské strategie“.

Zahájení mezinárodního projektu „*Breaking the Circle*“ nastalo v roce **2004** a taktéž došlo k prohloubení spolupráce v regionech napříč všemi složkami, centra aktuálně reagují na potřeby regionů a přizpůsobují jim nabídku svých služeb. **Následující rok** došlo k zorganizování výměnné stáže a školení pro afghánské lékaře a sociální pracovníky a také

k postavení chráněné dílny v Kábulu v rámci prvního ročníku mezinárodního projektu „Breaking the Circle“, a také byly rozvinuty projekty podporované strukturálními fondy Evropské unie.

Rokem **2006** vznikly nové služby ve Vyškově a SPD přijalo do sítě svých služeb střediska Blansko a **rok na to** převzali *NZDM Kudykam*. V roce **2008** došlo k registraci nových služeb, zejména terénních pro děti a mládež v prostějovském regionu, v Olomouci. Ale především byl tento rok začátkem spolupráce na projektu Evropské komise – spolupráce mezi státy Evropské unie a Andskými státy v otázkách syntetických drog – „Podpora států Andského společenství“ zaměřená na získání adekvátních a spolehlivých informací v oblasti drogového zneužívání v regionu.²³

3.5 Nadace Podané ruce

Podnětem pro vznik neformální skupiny dobrovolníků byl obrovský nárůst poptávky po službách a péči pro lidi a jejich blízké s drogovými problémy. Jak již bylo uvedeno v předchozí kapitole, Nadace Podané ruce byla založena v roce 1991, a to díky tomu, že ve společnosti již nebylo překážkou politické uspořádání. I když zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů už v době vzniku organizace existoval, na radu právníku zakladatelé zvolili formu nadace. Vzhledem k dramatickému vývoji drogové scény a k zvyšující se poptávce po službách a péči v této oblasti, byly počátky Nadace Podané ruce na velice laické úrovni. Důvodem toho byl nedostatek znalostí, odborníků, zázemí ale také především finančních prostředků. A proto především v začátcích působení byla velmi důležitá pomoc od církví (především *holandských katolických nadací* - Katholieke Nooden).

V rámci realizací jednotlivých odborných programů a služeb začali spolupracovat s jinou neziskovou organizací zabývající drogovou otázkou, a jako nejvhodnější partner se nabízelo občanské sdružení Sananim, které působilo v Praze. Avšak z důvodů obrovské vzdálenosti, bylo velmi obtížné realizovat smluvené projekty, a proto od ní bylo upuštěno.²⁴ Jako dalšího partnera si zvolili skupinku lidí z filosofické fakulty v Olomouci, která se zabývala stejnou problematikou. Tato skupina se osvědčila, začlenila se do nadace

²³ *Internetový portál Sdružení Podané ruce – Historie sdružení* [online] [cit. 5.3.2010] dostupné z <<http://www.podaneruce.cz/cz/sdruzeni/historie-sdruzeni.html>>

²⁴ Slova předsedy SPR Mgr. Vobořila [cit. 11.3.2010]

a dodnes patří k důležitým článkům organizace.

3.6 Terénní programy

Terénní programy jsou službou, která je zaměřena na aktivní vyhledávání uživatelů drog v přirozeném prostředí a motivuje je k pozitivní změně životního stylu směrem k větší odpovědnosti za své chování, tj. minimalizovat zdravotní a sociální poškození spojené s užíváním drog, abstinencí od návykových látek jako další variantu budoucího života. V roce 1992 dochází ve SPR k rozvoji terénních prací a to především v bytech uživatelů drog.

Hlavními principy terénní práce jsou anonymita, bezplatnost, respekt k důstojnosti, lidským právům, a také k právu na vlastní rozhodnutí. Tato služba je zaměřena na uživatele návykových látek, rodiče a partnery uživatelů drog a mladé lidi pohybující se na otevřené drogové scéně, jako jsou osoby ohrožené rizikovým chováním ale také osobám, které se již rizikově chovají (záškoláctví, nechráněný pohlavní styk, bezúčelné trávení volného času na ulici, trestná činnost, atd.). Na místě jim poskytují poradenství a pomoc, zprostředkují kontakt s dalšími službami (lékařská pomoc, kontaktní centrum, zařízení léčby, atd.) ale také poskytnou sterilní zdravotnický materiál. Terénní programy dodnes patří k neodmyslitelné součásti intervenční strategie SPR a jsou nezastupitelné v péči o uživatele drog. Svou činností zmenšují rizika působená společností.

Základem terénního programu je pěší streetwork, který je prostřednictvím SPR poskytován v Brně, Olomouci, Vyškově, na Blanensku a Prostějovsku. Tyto projekty jsou financovány dotační podporou:

- Úřadu vlády ČR a Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky
- Ministerstva práce a sociálních věcí ČR
- Ministerstva zdravotnictví ČR
- Jihomoravského, Olomouckého kraje
- Statutárního města Brna, města Litovel, Šternberk, Blanska, Boskovice, Vyškov²⁵

²⁵ *Internetový portál Sdružení Podané ruce – Terénní programy* [online] [cit.11.3.2010] dostupné z: <http://www.podaneruce.cz/cz/programy/terenni-programy/>

3.7 Programy a péče

V tab. č. 3.2 je uvedena registrace sociálních služeb SPR dle zákona č. 108, o sociálních službách v září roku 2007. Druh poskytované sociální služby odpovídá výkladu zákona dle MPSV.

Tab.č. 3.2 Registrované sociální služby SPR v roce 2007

Druh poskytované sociální služby		Centrum / Přesný název sociální služby
Odborné sociální poradenství § 37 odstavec 3	1	Speciální prevence (Brno)
	2	Péče o uživatele drog ve vazbě a výkonu trestu - Drogové služby ve vězení (Brno)
	3	Práce s klienty v konfliktu se zákonem (Olomouc)
Kontaktní centra § 59	4	Kontaktní centrum Drug Azyl (Brno)
	5	Denní psychoterapeutické sanatorium Elysium (Brno)
	6	Kontaktní centrum v Olomouci
	7	Víceúčelové kontaktní centrum Želva v Prostějově
	8	Kontaktní centrum Charáč (Uherské Hradiště)
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež § 62	9	Nízkoprahový klub pro děti a mládež PVC Blansko
	10	NZDM KudyKam (Olomouc)
Terapeutické komunity § 68	11	Doléčovací centrum Jamtana (Brno)
	12	Terapeutická komunita Podcestný Mlýn
Terénní programy § 69	13	Terénní programy Brno
	14	Víceúčelová drogová služba na Blanensku (Blansko)
	15	Drogová služba Vyškov
	16	Terénní programy Olomouc

Zdroj: Vlastní zpracování dle informací z Výroční zprávy SPR 2007

V roce 2007 se jim nepodařilo registrovat dvě služby a to:

- *klub Skleník* vzhledem k malému objemu pracovníků, kteří zajišťují chod služby,

- a středisko pro chráněnou práci, podporované zaměstnávání Eikón (vykladatel zákona nepovažuje cílovou skupinu uživatelů návykových látek za zdravotně postižené ve vztahu k typu služby)

Některé aktivity klubu Skleník se staly součástí činnosti Kontaktního centra Drug Azyl Brno, a činnost střediska Skleník jako samostatného střediska byla ukončena. Středisko Eikón po organizačních změnách (jeho část poradenskou lze registrovat) čelila v roce 2007 nelehké situaci při adaptaci na nové hranice výkladu.²⁶

Rok 2008 byl ve znamení rozvoje nových služeb, personálních obměn v centrech, vyrovnávání se s omezenými možnostmi rozpočtů. V průběhu roku postupně vznikaly 3 nové služby:

- I. Ambulance adiktologie v Olomouci, která je zaměřena na práci v oblasti patologického hráčství
- II. Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež v Prostějově a
- III. Terénní programy Prostějovsko.

Dnes provozuje SPR tyto programy a péče:²⁷

V Jihomoravském kraji:

- Speciální prevence (Brno-Řečkovice)
- Toxi Moralita Tour Brno
- Péče o uživatele drog ve vazbě a výkonu trestu – Drogové služby ve vězení a následná péče (Brno)
- Kontaktní centrum Drug Azyl v Brně
- Denní psychoterapeutické sanatorium Elysium (Brno-Řečkovice)
- Nízkoprahový klub pro děti a mládež PVC Blansko
- Doléčovací centrum Jamtana (Brno)
- Terénní programy Brno (působící i v částech okresu Brno-venkov)
- Víceúčelová drogová služba na Blanensku (Blansko) s programem terénní práce a poradenství
- Drogová služba Vyškov

²⁶ Slova odborného ředitele SPR PhDr. Jiřího Libry, Převzato z „Výroční zprávy Sdružení Podané ruce z roku 2007“.[cit.11.3.2010]

²⁷ Internetový portál Sdružení Podané ruce – Programy a péče [online] [cit.11.3.2010] dostupné z: <<http://www.podaneruce.cz/cz/programy/>>

- Víceúčelové kontaktní centrum Netopeer ve Znojmě (víceúčelová drogová služba)
- Terapeutická komunita Podcestný Mlýn, Dačice
- Sociálně terapeutická dílna – Eikón, Brno
- Psychiatrická AT ambulance Brno
- Pasáž, Brno (pracovní a sociální agentura)
- Duchovně pastorační služba, Brno
- Internetová poradna – projekt Prevence zneužívání syntetických drog, Brno

V Olomouckém kraji:

- Práce s klienty v konfliktu se zákonem (Olomouc)
- Kontaktní centrum Walhalla v Olomouci
- Víceúčelové kontaktní centrum Želva v Prostějově (víceúčelová drogová služba)
- NZDM Kudykam v Olomouci
- Terénní programy pro města Olomouc, Šternberk a Litovel
- Terénní programy Prostějov
- Ambulance adiktologie v Olomouci
- NZDM Prostějov

Ve Zlínském kraji:

- Kontaktní centrum Charáč v Uherském Hradišti (víceúčelová drogová služba)

Mezi poskytované *zahraniční projekty* řadíme:

- Breaking the Circle v Afghánistánu (více viz příloha č. 2)
- Centrum Eikón výroba ikon, e-shop
- Prevence zneužívání syntetických drog (spolupráce Evropské Unie a Andských států – Podpora států Andského společenství)

SPR je určeno především k morální, hmotné a jiné obdobné podpoře. SPR pracuje s různou škálou občanů, zejména s mladistvými, dětmi, osobami se zdravotním pojištěním, ale také jinými osobami, které se v důsledku své závislosti na návykových látkách nebo pro ohrožení touto závislostí nacházejí v tíživé zdravotní a sociální situaci. Jelikož drogové problémy má široké spektrum populace, proto SPR nabízí mnoho programů, kterými se snaží co nejvíce pokrýt různorodou poptávku obyvatel. Nyní nastíním činnost několika

programů, ve kterých každá osoba nalezne pomocnou ruku podle potřeby. Vybrala jsem si pět programů, které SPR poskytuje, jež jsou od sebe odlišné tím, že každý program je určen pro jiný okruh osob.

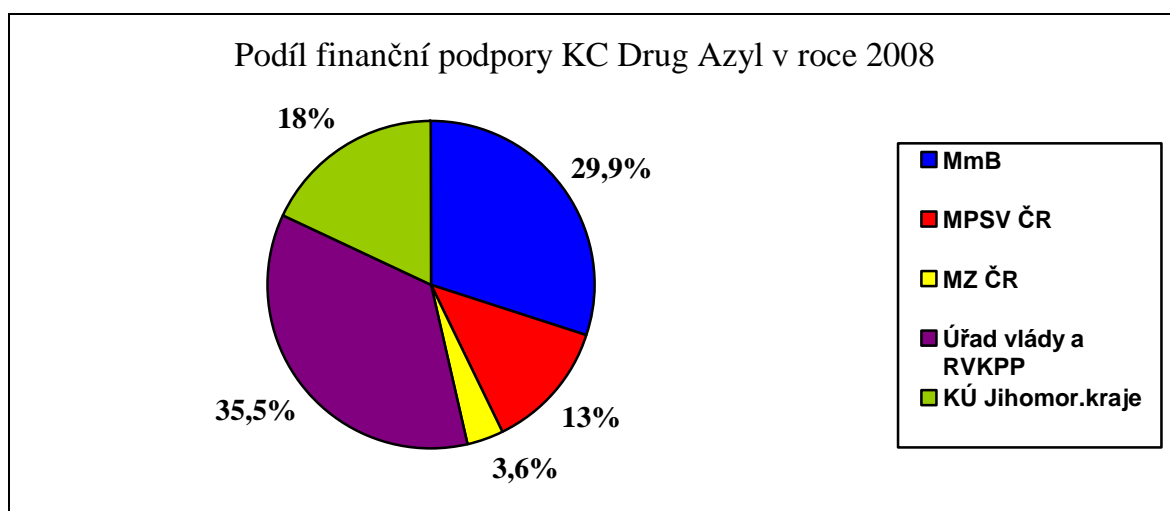
3.7.1 Kontaktní centrum Drug azyl

Vznik Kontaktního centra (dále jen KC) Drug Azyl v Brně byl pro město průlomem v oblasti řešení drogové problematiky. Jeho hlavním **posláním** je poskytovat základní poradenské služby, snižovat zdravotní a sociální riziko problémovým uživatelům nealkoholických drog, rodičům a rodinným příslušníkům, osobám v krizi v důsledku užití nelegálních drog, ale současně chránit populaci drogami nezasaženou. **Cílem** je navázání kontaktu se skrytou populací uživatelů drog a vytvoření vzájemné důvěry mezi ní a pracovníky KC. Pracovníci jsou schopni posoudit problém klienta a nasměrovat ho k další pomoci. Tato služba je anonymní a bezplatná.

Jelikož samostatný nízkoprahový klub Skleník, působící od roku 2001 musel být v roce 2007 uzavřen, z důvodu nezdařilé registrace podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, přešly jeho vybrané aktivity pod Drug Azyl.²⁸

KC Drug Azyl bylo v roce 2008 podporováno provozními dotacemi v celkové výši 2 341 000 Kč. V grafu č. 1 je uveden procentní podíl na financování KC Drug Azyl.

Graf č. 3.1 Procentní podíl finanční podpory KC Drug Azyl v roce 2008

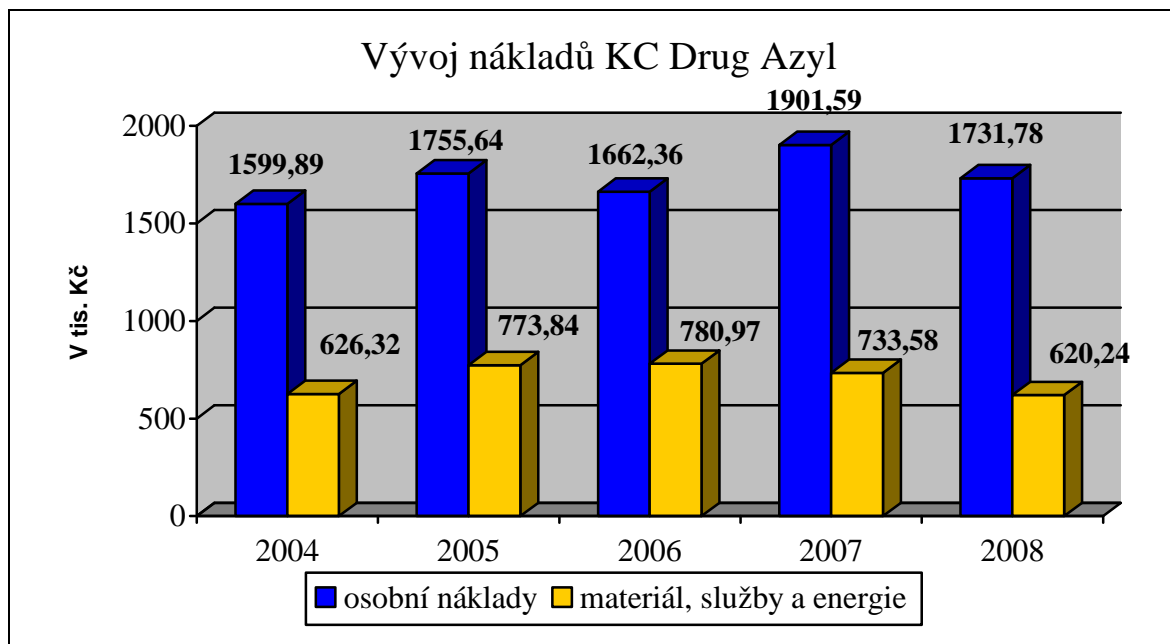

Zdroj: Vlastní zpracování dle údajů ve výsledovce KC Drug Azyl za rok 2008.

28 Internetový portál Sdružení Podané ruce –Drug azyl [online] [cit.11.3.2010] dostupné z <http://www.podaneruce.cz/cz/programy/kontaktni-centra/drug-azyl.html>

V dalším grafu č. 3.2 jsou náklady KC Drug Azyl.

Graf č. 3.2 Vývoj nákladů KC Drug Azyl v letech 2004-2008

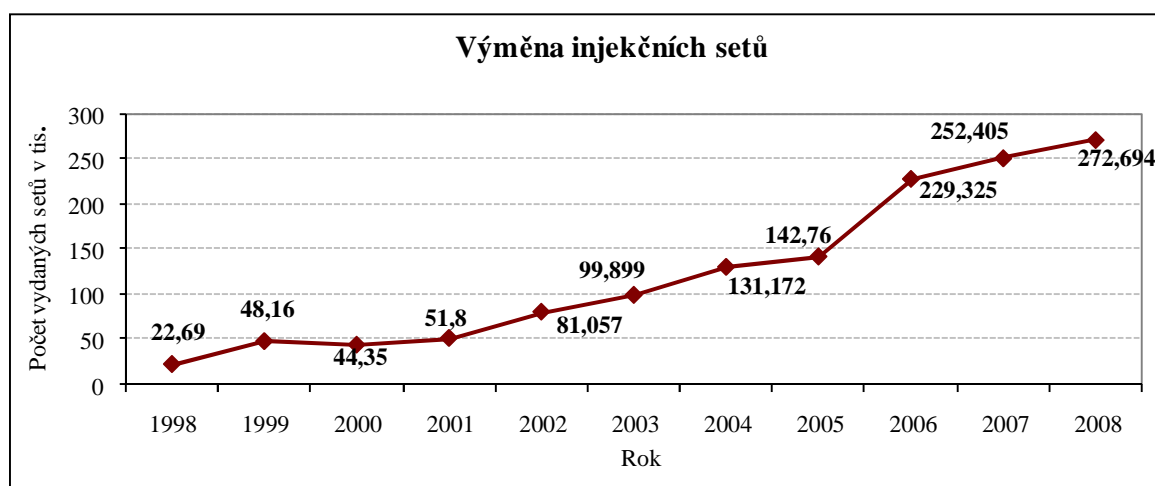

Zdroj dat: Interní materiály Sdružení Podané ruce

Ve všech letech vývoje nákladů KC Drug Azyl, jsou osobní náklady vždy nejméně dvojnásobné proti nákladům na materiál, služby a energii. Z toho lze usoudit, že pro NO je nesmírně důležité a náročné shánění finančních prostředků na provoz jednotlivých projektů, které se snaží lidem pomoci v jejich krizové situaci.

Součástí programu všech KC SPR je terciární prevence neboli nízkoprahová péče, která má za cíl pomáhat drogově závislým osobám. Podle odborníků má velký význam, protože snižuje rizika a minimalizuje zdravotní a sociální následky užívání drog. Zahrnuje péči v podobě výměny zejména injekčních jehel a stříkaček, distribucí kondomů a poradenskou činnost. Poptávka po této službě ze strany klientů má výrazně rostoucí charakter, což znázorňuje následující graf.

Graf č. 3.3 Množství vyměněných injekčních setů v letech 1998 -2008

Zdroj: Vlastní zpracování dle údajů ve Výroční zprávě z roku 2008

Jak již vyplývá z grafu, počet vydaných injekčních setů se během deseti let zvýšil více než stokrát, což také vypovídá o obrovském společenském problému, ve kterém se nachází populace na celém světě. K jedinému mírnému poklesu došlo pouze v roce 2000 a to z důvodů finančních problémů SPR.

3.7.2 Centrum Eikón

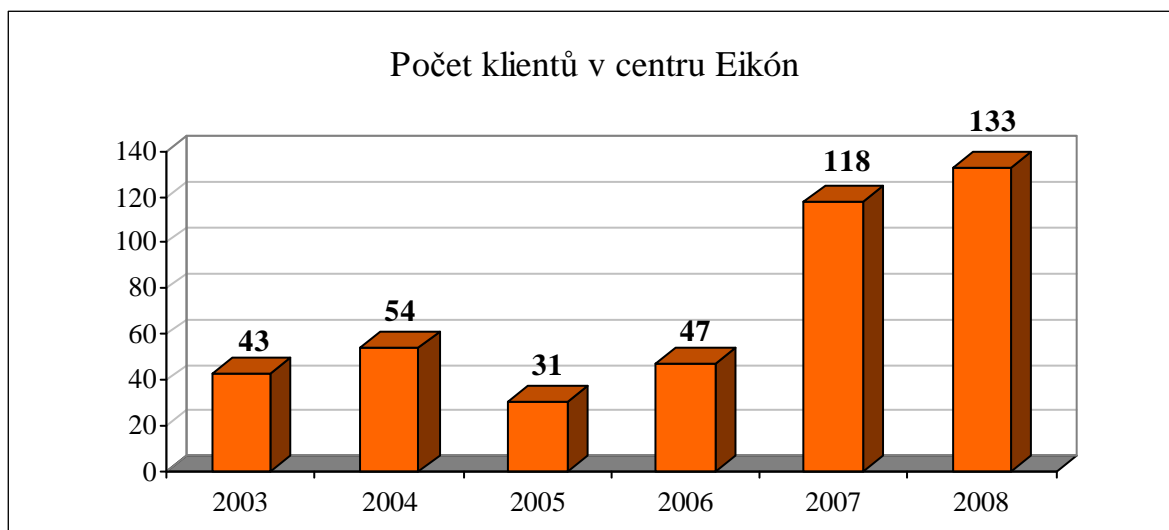
Rok 1993 byl počátkem působení dalšího střediska SPR. Jednalo se o vznik chráněné dílny v Brně, která je zaměřena na výrobu a prodej dřevěných ikon, dopravních značek a jiných řemeslných prací. V počátcích sloužila výroba především k zajištění finančních prostředků pro nejn nutnější výdaje a jídlo.

Od roku 2000 nese toto centrum název Centrum Eikón, které zaměřilo svou výrobu především na ikony, jejichž hlavními distributory se stala Česká a Slovenská republika. Se záměrem vytvořit finanční zdroje pro činnost SPR byla rozšířena nabídka těchto zboží, zlepšena jejich kvalita, obaly, expedice apod. Cílem služby je doplnit léčebné a rehabilitační programy SPR. Klientům bez sociálního zázemí poskytnout přechodnou podporu – program podporovaného zaměstnávání (program aktivace, obnovy a rozvoje pracovních návyků a dovedností a sociální doprovázení)

V současnosti jsou služby centra doplněny o péči o klienty, tedy formou podporovaného zaměstnání. Tyto služby jsou zaměřeny pro klienty jednotlivých zařízení

SPR často souběžně i úřadu práce, již nejsou aktivními uživateli drog a jsou zapojeni do některého z léčebných programů. Vývoj poptávky po těchto službách je zobrazen v následujícím grafu.

Graf č. 3.4 Počet klientů v programu chráněné práce a podpory návratu na pracovní trh

Zdroj: Výroční zpráva SPR z roku 2008

Jak z grafu vyplývá, poptávka po službách zaznamenala růst téměř ve všech letech. I přes vysoký nárůst klientů v roce 2007 má chráněná dílna finanční problémy. V témže roce vstoupil v platnost zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, který měl pro toto středisko SPR zásadní vliv. Služby poskytované tímto střediskem se nepodařilo dle zákona zaregistrovat, jelikož vydavatel zákona nepovažuje cílovou skupinu uživatelů návykových látek za zdravotně postižené ve vztahu k typu služby.²⁹ Vzhledem ke skutečnostem, že sdružení nedostávalo žádné dotace a nemělo tudíž žádné finanční prostředky a muselo provést v centru Eikón organizační změny, které by odpovídaly požadavkům zákona, tak, aby alespoň některá z jeho nabízených služeb – poradenská činnost, mohla být zaregistrována.

Projekt je financován dotační podporou Jihomoravského kraje a Nadace České spořitelny.³⁰

²⁹ Převzato z výroční zprávy SPR roku 2008

³⁰ Internetový portál Sdružení Podané ruce – Eikón [online] [cit.11.3.2010] dostupné z <<http://www.podaneruce.cz/cz/programy/eikon-centrum-vyroby-ikon/eikon-centrum-vyroby-ikon1.html>>

3.7.3 Doléčovací centrum Jamtana

Doléčovací centrum (dále jen DC) Jamtana je zařízení, které je provozováno na základě zákona č. 379/2005 Sb.,³¹ a je sociální službou dle zákona 108/2006 Sb., o sociálních službách. Toto centrum působí od roku 1999 a jeho **posláním** je poskytovat klientům služby, směřující k jejich sociální stabilizaci a nalezení vlastního místa a uplatnění ve společnosti. DC je určeno především k dokončení léčebných programů, které klienti podstupují v jednotlivých léčebných zařízeních. **Základním cílem** projektu je přivést klienta k úplné samostatnosti a nezávislosti na jakémkoliv druhu léčebné péče. Usilují o to, aby klient přijal abstinenci od návykových látek jako nezbytnou součást svého dalšího života, objevil její možnosti, výhody, ale i omezení. Obecně tvoří **cílovou skupinu** doléčovacího programu klienti s diagnózou závislosti na nealkoholových drogách, případně s kombinovanou závislostí na alkoholu a nealkoholových drogách.

Abstinence od návykových látek je nedílnou podmínkou a součástí procesu doléčování. DC nabízí:

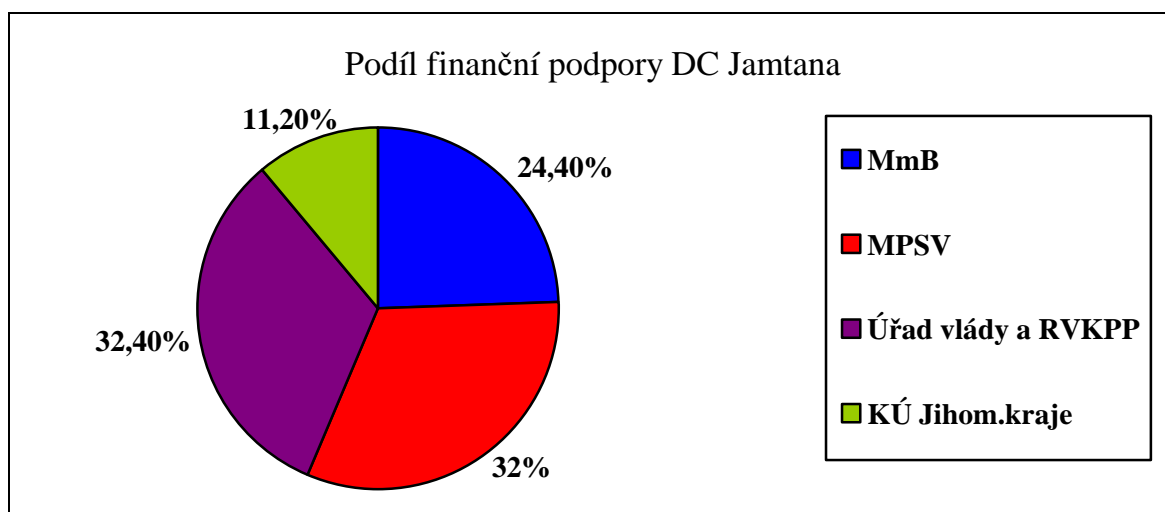
- pomoc klientovi obstát v podmínkách běžného života,
- skupinovou a individuální psychoterapii,
- sociální poradenství a asistence při vyřizování osobních dokladů, pojištění,
- pomoc klientovi při zapojení do pracovního procesu (hledání zaměstnání),
- chráněné bydlení,
- poradenství a edukaci, včetně práce s rodinnými příslušníky³²

Projekt je financován dotační podporou ve výši 2 500 000 Kč, jež podrobná podpora je uvedena v grafu č. 3.5

³¹ Zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů

³² Internetový portál Sdružení Podané ruce-Doléčovací centrum Jamtana [online] [cit. 14.3.2010] dostupné z: <<http://www.podaneruce.cz/cz/programy/dolecovaci-centrum/dolecovaci-centrum-jamtana2.html>>

Graf č. 3.5 Procentní podíl finanční podpory DC Jamtana v r. 2008

Zdroj: Vlastní zpracování dle údajů ve výsledovce DC Jamtana za rok 2008

3.7.4 Drogové služby ve vězení

Vězení je další místo s vysokou koncentrací skutečných nebo potencionálních uživatelů drog. Proto SPR poskytuje drogové služby ve vězení a to ve dvou centrech se sídly v Brně a Olomouci. Kde pod *Drogovou službu Brno* spadá věznice Brno, Kuřim, Břeclav a vazební věznice Znojmo a do *Programu práce s klienty v konfliktu se zákonem Olomouc* patří vazební věznice Olomouc a věznice Mírov.

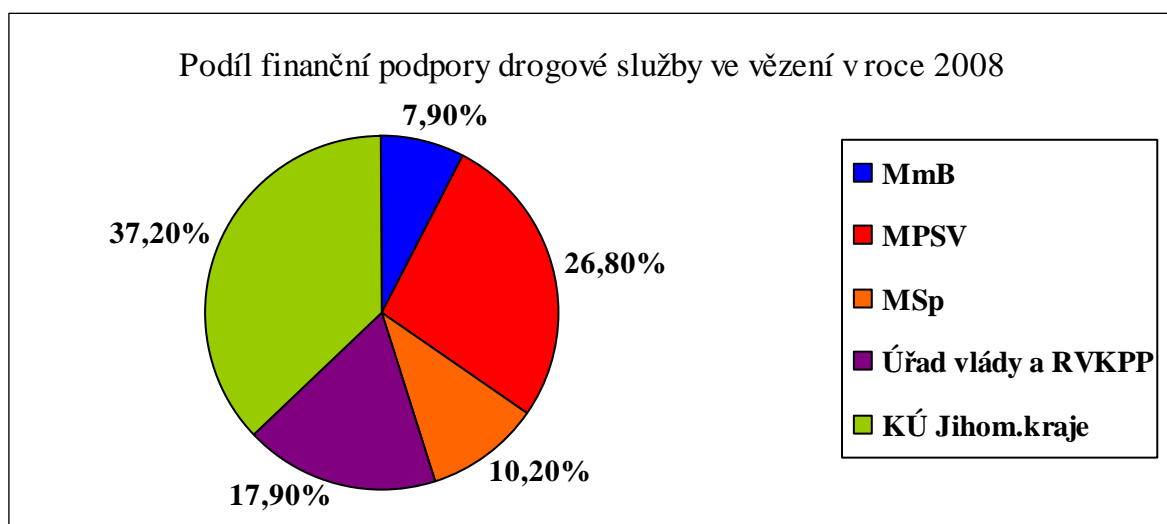
Cílovou skupinou tohoto programu jsou obecně uživatelé návykových látek a osoby nacházející se ve vězení, kteří se kvůli užívání drog dostali do konfliktu se zákonem. Program poskytuje služby také osobám blízkým (partnerům, rodičům či příbuzným). Hlavním cílem programu je především prevence kriminality a relapsu³³. Kontaktovat uživatele drog ve vazbě a ve výkonu trestu, reagovat na jejich aktuální drogovou a kriminální situaci, vytvářet potřebné programy pro řešení drogového problému, mapování drogové situace ve vězení a zprostředkování sociálně právní pomoci klientům, vytvářet kontinuální návaznosti v následné péči, a tak předcházet recidivám kriminálního chování. Pro svoji činnost má SPR ve věznicích speciálně vybavené prostory a v rámci programu spolupracují s vězeňskou službou, soudy, advokáty, sociálními kurátory, dále duchovenskou péčí, apod.

³³ Návrat k užívání drog po období abstinence

Služby jsou ročně poskytnuty 400 – 500 klientů, tzv. první kontakt je však uskutečněn až s 2500 klienty.

I tento projekt se potýká s nedostatkem finančních prostředků. V některých letech (např. 1999) se nepodařilo získat žádné přímé finanční dotace a na zajištění činnosti bylo nutné hledat jiné finanční zdroje. Provozní dotace na podporu tohoto programu dosáhly výše 2 013 500 Kč. V grafu č. 3.6 naleznete procentní podíl této podpory od jednotlivých institucí.

Graf č. 3.6 Procentní podíl finanční podpory drogové služby ve vězení jihomoravském kraji v r. 2008

Zdroj: Vlastní zpracování dle údajů výsledovky drogové služby ve vězení z roku 2008.

Dále je projekt financován dotační podporou

- Krajského úřadu Olomouckého kraje
- Statutárního města Olomouc
- Projekt je realizován v rámci programu *Prevence kriminality na místní úrovni* ve spolupráci s *Koordinačním centrem prevence kriminality* v městě Brně.

3.7.5 Nízkoprahové kluby pro děti a mládež

Nízkoprahové kluby pro děti a mládež poskytují zázemí, podporu a odbornou pomoc dospívajícím v obtížné životní situaci. Posláním je motivovat a podporovat děti a

mládež k aktivnímu přístupu při řešení osobních situací zejména v období dospívání, poskytovat služby a dostupnou nabídku volnočasových aktivit.

SPR provozuje NZDM, jak již bylo výše uvedeno, ve třech zařízeních a to v Jihomoravském kraji (*NZDM PVC Blansko*, jež je skupinovým členem České asociace streetwork), v Olomouckém kraji (*NZDM Kudykam v Olomouci a NZDM Prostějov* – jako jeden z programů Oddělení Walhalla).

Cílovou skupinu v NZDM tvoří dospívající ve věku 13 až 20 let a mladí dospělí do 26 let ohrožení komplikovanými životními událostmi a rizikovým chováním. Nepatří do ní osoby s mentálním a zdravotním postižením takového rozsahu, které znemožňuje bezpečný pohyb v prostorách zařízení a osoby užívající nelegální tvrdé drogy.

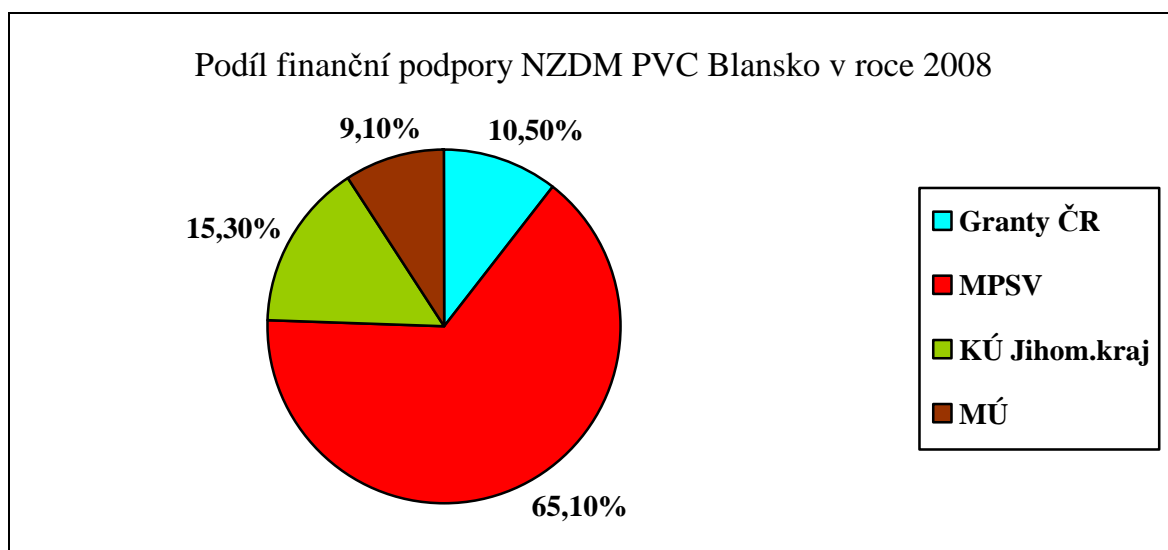
Mezi cíle služby, které poskytují NZDM patří:

- především věnovat zvýšenou pozornost klientů, kteří mají problémy s drogami – experimentování, závislost;
- kontakt s dívčí klientelou a zvýšení informovanosti při řešení specifických problémů, kterými mohou být: nechtěné těhotenství, bezpečný sex a partnerské vztahy, rizika pohlavně přenosných nemocí, drogy, rasismus, násilí a další;
- věnování zvýšené pozornosti klientům, kteří selhávají v uplatnění na trhu práce;
- zapojování uživatelů služeb do organizace volnočasových aktivit;
- pomáhat klientům zvládat krize a obtížné situace v jejich každodenním životě a při přechodu mezi školou a prvním zaměstnáním;
- pomáhat při sociálním začleňování dospívajících klientů do skupiny vrstevníků, i společnosti;
- zmírňovat negativní dopady rizikového chování a jednání dospívajících na jejich zdraví a další vývoj.

Veškeré tyto služby jsou poskytovány na základě tří principů, jimiž jsou:

- anonymita
- bezplatnost a
- dobrovolnost

Graf č. 3.7 Procentní podíl finanční podpory NZDM PVC Blansko v r. 2008

Zdroj: Vlastní zpracování dle údajů ve výsledovce NZDM PVC Blansko z r 2008.

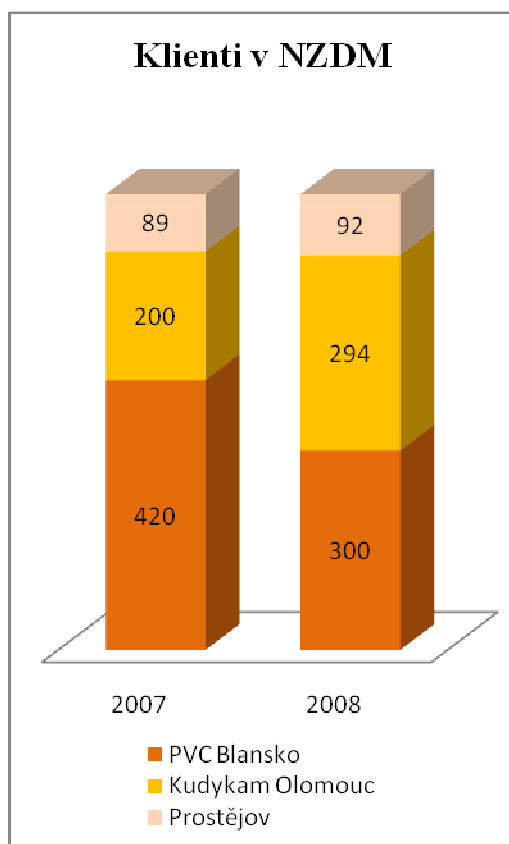
Programy jsou dále financovány dotační podporou:

- Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu ČR
- Města: Olomouc, Prostějov
- Nadace OKD
- Programu VPOHO Nadace Vodafone a NROS – Pomoc dětem
- Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR
- Olomouckého kraje
- Grantem z Islandu, Lichtenštejnska a Norska v rámci finančního mechanismu EHP a
- Norského finančního mechanismu prostřednictvím Nadace rozvoje občanské společnosti³⁴

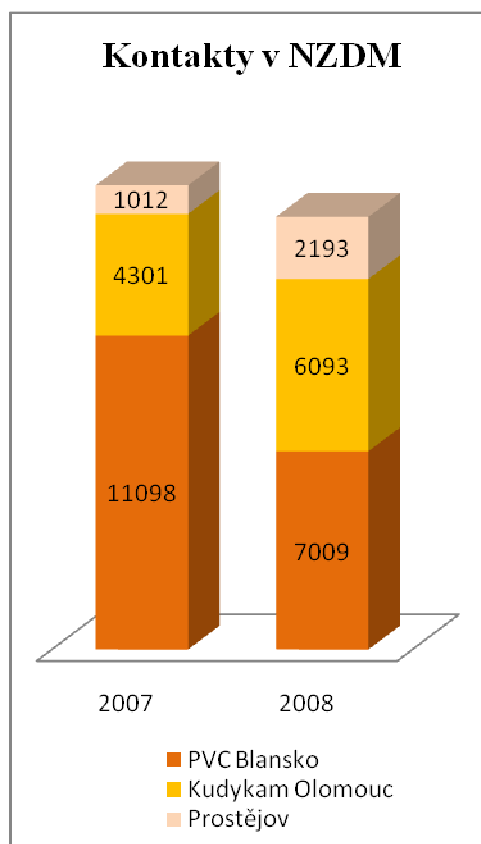
Graf č. 3.8 a 3.9 uvádí počet klientů a kontaktů v klubu v NZDM v Blansku, Olomouci a Prostějově.

³⁴ Internetový portál Sdružení Podané ruce – Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež [online] [cit.7.4.2010] dostupné z <<http://www.podaneruce.cz/cz/programy/nizkoprahove-kluby/>>

Graf č. 3.8 Počet klientů v NZDM

Graf č. 3.9 Počet kontaktů v NZDM

Zdroj: Vlastní zpracování dle údajů ve Výročních zprávách z let 2007 a 2008 a interních materiálů SPR.

4 Analýza hospodaření občanského sdružení

4.1 Zdroje financování programů

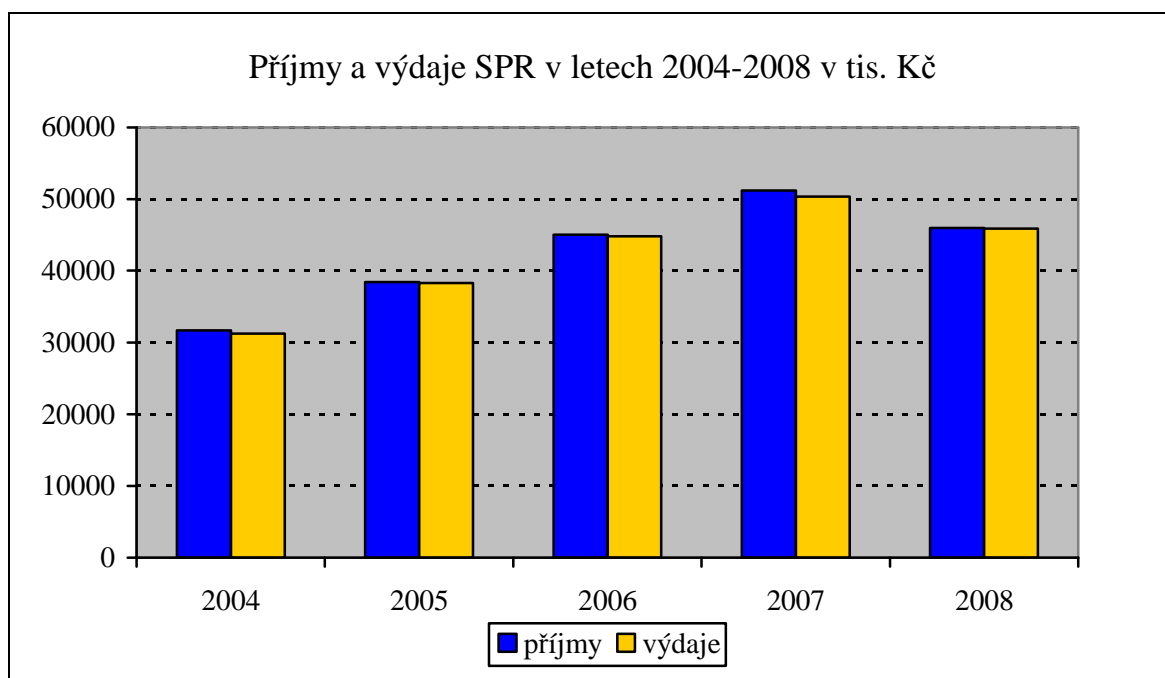
Na problematiku financování neziskových organizací je nutno pohlížet jako na problematiku typického více zdrojového financování. Organizace pro svoji činnost využívají jednak vlastní zdroje (příspěvky členů, výnosy z vlastní činnosti apod.), sponzorské příspěvky ale také spoléhají na získávání dotací ze státního rozpočtu nebo z rozpočtu ÚSC. Aby mohla nezisková organizace efektivně vykonávat svojí činnost, je třeba zabezpečit chod organizace, o který se starají zaměstnanci sdružení, viz příloha č. 2. Toho dosahuje nezisková organizace různými způsoby financování své činnosti.

Z hlediska financování programů SPR došlo v průběhu let k obrovskému vývoji. Ve svých prvních počátcích bylo financování programů spjato s materiálními sbírkami oblečení, jídla ale také peněz od dobrovolných dárců. Postupem času se financování posunulo na lepší úroveň a to ve formě finanční podpory ze zahraničí a posléze také k dotacím. První dotaci dostalo SPR od Magistrátu města Brna a později k ní přibýly dotace od ministerstev, státních institucí a dalších městských úřadů.³⁵

V současnosti jsou pro SPR největším a nejvýznamnějším zdrojem příjmů dotace a to v první řadě ze státního rozpočtu a dále z rozpočtů ÚSC. Další zásadní příjmovou položkou jsou granty. Výši příjmu a výdajů v jednotlivých letech zobrazuje následující graf.

³⁵ Převzato z výročních zpráv

Graf č. 4.1 Souhrn celkových příjmů a výdajů v letech 2004 – 2008

Zdroj: Vlastní zpracování dle údajů ve Výročních zprávách z let 2004-2008.

Z grafu lze vyčíst, že příjmy a výdaje organizace jsou po celá léta téměř vyrovnané. Avšak v žádném z uvedených let nedošlo k převýšení výdajů nad příjmy, tudíž není hospodaření SPR ztrátové. Je-li výsledkem hospodaření v kalendářním roce zisk, je rozdělen v souladu s rozhodnutím Valné hromady do fondů, z nichž je později použit na krytí ztát z minulých let, penzijního připojištění zaměstnanců, apod.

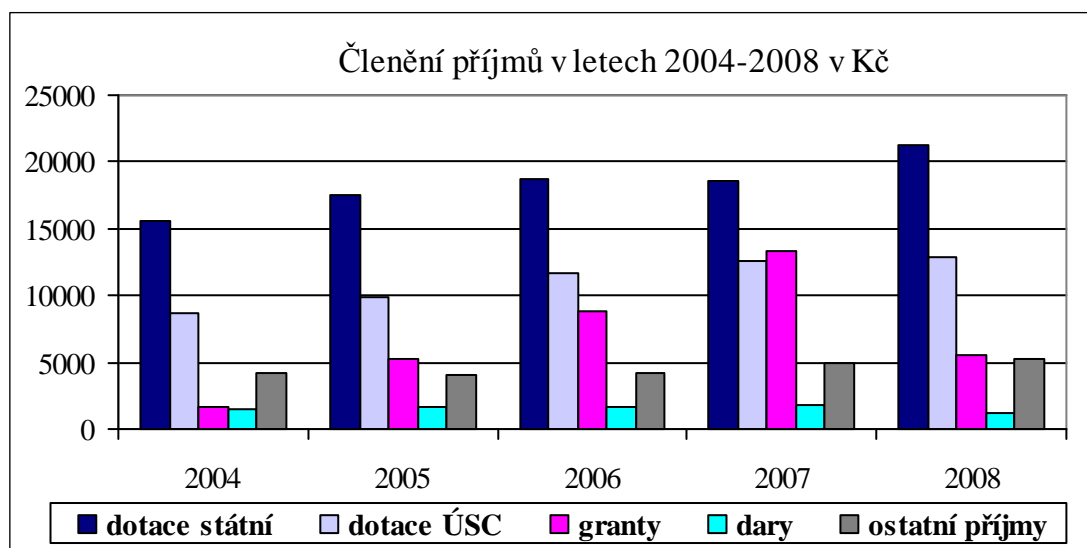
Příjmy a výdaje organizace vzrůstaly po celou dobu jejich působení z několika set tisíc korun na více než 50 milionů Kč v roce 2007.

Příjmová skladba SPR se skládá z:

- dotací ze SR
- dotací z ÚSC
- grantů
- darů
- ostatních příjmů (ve formě příjmů z vlastní činnosti a také ze zahraničních zdrojů),

které budou blíže rozebrány v dalších kapitolách. Pro porovnání výše jednotlivých druhů příjmu SPR je následující graf:

Graf č. 4.2 Členění příjmů v letech 2004 - 2008

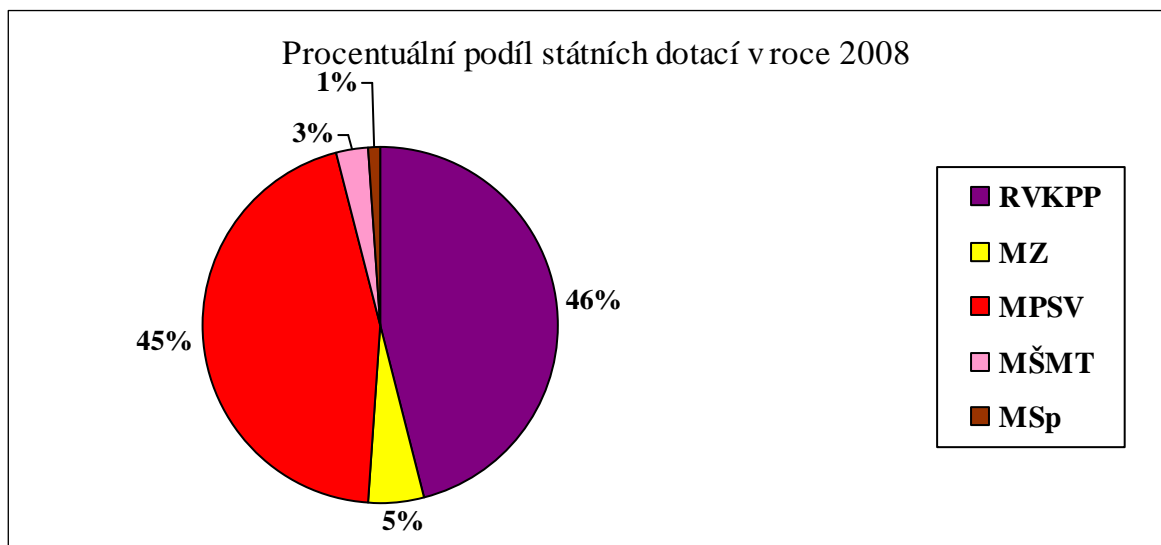
Zdroj: Výroční zprávy za roky 2000- 2007 Sdružení podané ruce

4.1.1 Příspěvky (dotace) ze státních a územních rozpočtů, fondů a granty

Státní dotace jsou NNO poskytovány podle zákona č.218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a to zásadně jako účelové dotace na konkrétní akce, programy nebo předem stanovené oblasti potřeb. Z výše uvedeného grafu je patrné, že státní dotace hrají v hospodaření SPR nejvýznamnější roli. O veškeré státní dotace musí jednotlivé organizace požádat každou státní instituci na každý program zvlášť. Avšak spolehnout se na jejich přidělení může organizace jen z části, protože nikde není stanoveno, že danému požadavku bude vyhověno. Velkým problémem se potom stává profinancování. I když jsou dotace organizaci přiznány, jejich vyplácení je ve většině případů zpožděné, a to zejména na počátku či na konci kalendářního roku, což často vede k platební neschopnosti neziskové organizace.

Výše státních dotací od počátku působení SPR je rostoucí a tyto dotace byly poskytovány v roce 2008 v celkové výši 21 323 000,- Kč, jejichž procentuální podíl uvádí následující graf.

Graf č. 4.3 Procentuální podíl státních dotací v roce 2008.

Zdroj: Vlastní zpracování dle údajů ve Výroční zprávě z r. 2008

Jak již bylo řečeno, dotace tvoří významnou položku na straně příjmů neziskové organizace a to nejen státní ale také ÚSC. SPR dostává dotace ÚSC především z krajských úřadů, z Magistrátu města Brno a z ostatních městských úřadů, kde jejich souhrnná výše sahá k 12 803 000 Kč.

Pro znázornění následující tabulka zobrazuje získané dotace z Magistrátu města Brno od r. 2007 až k příslibeným dotacím pro rok 2009. Pro jednotlivá střediska.

Tab.č. 4.1 Přehled dotací přidělených Magistrátem města Brna v letech 2007 – 2009 v tis.Kč

Program	Rok			
	2007	2008	2009 Požadavek SPR	2009 Schválená dotace
Kontaktní centrum Drug azyl	600	600	1000	800
Denní psychoterap. sanatorium Elysium	400	400	900	850
Doléčovací centrum Jamtana	500	500	650	500
Terapeutická komunita Podcesný mlýn	350	450	700	450
Drogové služby ve vězení	50	---	400	60
Nízkoprahové zařízení pro drog. závislé	30	---	---	---
Eikón – sociálně pracovní terapie	35	---	500	0

Pasáž – odborné sociální poradenství	---	---	400	0
Sociální prevence	---	---	150	0
Celkem	1 965	1 950	4 700	2 660

Zdroj: Rozpočty Magistrátu města Brno³⁶

Vzhledem k současné ekonomické krizi je bohužel nutné počítat s možným krácením dotací ze státních zdrojů, ale také z ÚSC, což může dostat neziskové organizace, tedy i SPR do finančních problémů a být i důvodem k omezení některých nabízených programů.

Základním principem grantů³⁷ je možnost odstartování a realizování projektu, přičemž nemusíme poskytnuté prostředky vracet. Financování se vztahuje na podporu konkrétních projektů, které jsou v zájmech poskytovatele podpory. Jejich získání není snadné – nepřicházejí automaticky, často to obnáší náročnou práci a prvek vlastního rizika. Granty, jež získává SPR, dělíme na granty ze strukturálních fondů Evropské unie, z nichž přichází nejvíce financí a dále od nadací z České republiky, či nadací zahraničních. Od nadací z ČR přichází do sdružení prostřednictvím grantů zhruba 130 000 Kč až 300 000 Kč za rok.

Mezi nadace, které financovaly činnost SPR, můžeme zařadit např. Nadace Open Society Fund Praha, Nadace Drop In nebo Nadace Divoké husy.

Na grantech získalo SPR v letech 2004-2008 celkem 34 519 000 Kč.

Tab.č. 4.2 Hodnota získaných grantů v jednotlivých letech v Kč

2004	2005	2006	2007	2008
1 697 000	5 185 000	8 845 000	13 291 000	5 501 000

Zdroj: Vlastní zpracování dle údajů vycházející z grafu č. 4.2.

Z tabulky je patrné, že nejvyššího grantu bylo získáno v roce 2007, kdy se SPR sešlo několik projektů podporovaných z fondů EU, což bylo pro SPR abnormálním rokem. Většina částky grantu byla vyhraněna především na podporu projektu NZDM v Blansku.

³⁶ Internetový portál Magistrátu města Brna – Dotace z rozpočtu města Brna [online] [cit.11.4.2010] dostupné z <<http://www.brno.cz/index.php?nav01=2214&nav02=1117&nav03=1129>>

³⁷ V České republice je pojem grant a grantové prostředky volně používán pro přijímání prostředků od nadací, obcí, krajů a dalších subjektů.

4.1.2 Dary

Jedním z dalších zdrojů příjmů neziskových organizací jsou dary neboli individuální dárci. Jejich význam spočívá ve skutečnosti, že se zpravidla stávají pravidelnými a dlouhodobými dárci dané organizace, případně se i postupem času osobně zapojují do jejich aktivit.

Individuální dárci jsou k darování motivováni celou řadou faktorů, může se jednat o posílení pocitu důležitosti, osobní uspokojení, radost z darování, chuť pomáhat druhým či touhu podílet se na řešení určitého problému. Jejich zájem je přitom posilován v případě, že vědí, na jaký konkrétní účel bude dar použit.

Dárcovství může být peněžní a nepeněžní. Nepeněžní dary občanů i firem nejčastěji směřují do neziskových organizací, které se věnují humanitární a charitativní práci. Buď se jedná o materiální dary, jimiž mohou být: oděvy, jídlo, obuv, léky, toaletní potřeby apod., nebo také peněžní dary, kterými jsou finanční prostředky, které jsou pro organizaci daleko prospěšnější. Formy dárcovství jsou ovšem i v naší současné praxi daleko všestrannější. Jedná se zejména o podporu ve formě poskytnutí svého volného času - dobrovolné práce. Tato forma dárcovství si zaslouží pozornost, protože dárcovství není jen o penězích. Účinnost a efektivnost dobročinnosti vychází ze schopnosti kombinovat všechny tyto možnosti.

- **V roce 2006** získalo SPR dary v celkové výši 1 615 000 Kč, z nichž materiální v hodnotě 798 000 Kč. V tomto roce byly dary ve výši 25 500 Kč použity na financování investiční výstavby a nákup pozemků a zbytek na úhradu provozních výdajů.
- **V roce 2007** byly dary nejvyšší a jejich konečná hodnota činila 1 862 000 Kč, z toho materiální dary v hodnotě 955 000 Kč. Dary byly použity na úhradu provozních výdajů.
- **V roce 2008** došlo k poklesu hodnoty darů na nejnižší úroveň, což bylo s největší pravděpodobností způsobeno nastávající krizí ve společnosti. Dary tedy v tomto roce dosáhly částky 1 132 000 Kč, a byly použity taktéž na úhradu provozních výdajů.

4.1.3 Tržby z vlastní činnosti

Příjmy mohou plynout jak z prodeje vlastních výrobků, tak z poskytování vlastních služeb. Zdrojem příjmů však mohou být také akce pořádané organizací.

SPR do tržeb z vlastní činnosti řadí:

- *Tržby za vlastní výrobky*, jimiž jsou ikony, keramika, různé dřevěné výrobky a letáčky s drogovým problémem

Jejichž celková hodnota byla v letech:

2006	963 757Kč
2007	604 598Kč
2008	770 490Kč

- *Tržby z prodeje služeb*, kterými jsou přednášky, kurzy, konference, poradenství, supervize, psychologické výkony, studie a analýzy, sportovní a společenské akce, tábory a preventivní akce s drogovou tematikou

Jejichž příjem byl v letech:

2006	1 986 504 Kč
2007	2 826 395Kč
2008	3 690 451Kč

4.1.4 Financování ze zahraničních zdrojů

Dalším možným zdrojem financí jsou tzv. zahraniční pomoci. Jedná se především o program PHARE a SROP, kde jsou prostředky Evropské unie a to jak v oblasti národních programů, tak i vícenárodních programů. Zde se jednoznačně uplatňují principy programového financování a výběrových řízení pro získání příslušných dotací. Dále se často využívají programy Evropského společenství a strukturální fondy.

Dle slov ekonoma sdružení jsou prostřednictvím programů PHARE A SROP financovány především nadstandardní projekty v oblasti vzdělávání a informování.

Kupříkladu v roce 2007 činily příjmy ze zahraničí 12 999 000 Kč, což byla zhruba čtvrtina veškerých výnosů organizace. Podrobnější přehled zahraničních příjmů v letech 2007 a 2008 znázorňuje následující tabulka.

Tab. č. 4.3 Přehled příspěvků přijatých ze zahraničí v roce 2007 a 2008

Zahraniční zdroj	2007	2008
EU – Strukturální fondy	10 781 000	3 491 000
EU – Evropský sociální fond	1 518 000	1 163 000
EU – projekt IREFREA	42 000	74 000
Finanční mechanismy EHP/Norska	658 000	637 000
Celkem	12 999 000	5 365 000

Zdroj dat: Vlastní zpracování dle údajů ve výročních zprávách za roky 2007 a 2008.

Veškeré přijaté prostředky byly použity zejména na úhradu nákladů spojených se zahraničními lektory, mzdy, vzdělávání a provoz.

Mezi jeden ze zahraničních nadstandardních projektů SPR patří „*Breaking the Circle*“, který mohl být uskutečněn díky finanční podpoře Evropské komise. Na tomto projektu se SPR podílí společně s dalšími neziskovými organizacemi.

Jedná se o projekt, který se začal realizovat v roce 2004 v jedné z nejchudobnějších zemí světa v Afghánistánu. Tato země patří mezi země s největší produkcí opia na světě (uvádí se dokonce 87% celosvětové produkce) a žije zde i velký počet drogově závislých. Tento projekt byl Evropskou unií podpořen částkou 270 000 Euro. Pracuje s lidmi, kteří se rozhodli změnit život a řešit svůj drogový problém v zemi, kde jsou drogy a obchod s nimi pro mnohé základní a místní společností akceptovanou obživou. Do Afghánistánu Sdružení posílalo několikrát do roka své odborníky, kteří se věnovali zejména vzdělávání sociálních pracovníků, lékařů a psychologů v kábulské nemocnici. V průběhu projektu byly zavedeny nové přístupy k léčbě a založeny dvě kliniky.

Cílem bylo vybudovat základní služby pro drogově závislé s ohledem na odpovídající situaci země.³⁸ O tomto projektu více v příloze č. 3.

38 Internetový portál Sdružení Podané ruce - *Breaking the circle* v Afgánistánu [online] [cit.11.4.2010] dostupné z <<http://www.podaneruce.cz/cz/programy/zahranicni-projekt-breaking-the-circle-v-afghanistanu/breaking-the-circle-v-afghanistanu.html?PHPSESSID=75387cab5dd39c4d69918ab73a8f9125>>

4.2 Finanční analýza

Tato část byla pro vypracování velice problematická, jelikož dohledat požadované údaje nešlo ani ve výročních zprávách ani ve výsledovkách. Proto jsem rozdělení finančních zdrojů upravila do 6 následujících skupin, které jsou totožné ve všech třech letech.

1/ skupina - FIRMY

- přijaté příspěvky od jiných organizací ČR
- přijaté příspěvky od jiných organizací ČR – materiální dary

2/ skupina – INDIVIDUÁLNÍ DÁRCI

- přijaté příspěvky od soukromníků
- přijaté příspěvky od soukromníků – materiální dary

3/ skupina – VEŘEJNÉ ZDROJE

- provozní dotace od Magistrátu města Brno – odbor: sociální; prevence kriminality; zdravotnictví a školství
- provozní dotace od ústředních orgánů státní správy – MPSV; MZ; MZa; MŠMT
- provozní dotace od dalších orgánů státní správy – KÚ; MÚ; RVKPP

4/ skupina – NADACE A NADAČNÍ FONDY

- granty ČR

5/ skupina – JINÉ ZDROJE

- granty EU a ze zahraničí

6/ skupina – VLASTNÍ HOSPODÁŘSKÁ ČINNOST

- tržby za vlastní výrobky – ikony, letáčky s drogovou problematikou, keramika, různé ze dřeva
- tržby z prodeje služeb – přednášky; kurzy; konference; psychologické výkony; supervize; poradenství; sportovní a společenské akce; tábory a preventivní akce; studie, analýzy, výzkum; konference³⁹

Nyní nastíním organizační strukturu finančního oddělení SPR. A poté v dalších kapitolách rozeberu finanční analýzu za jednotlivé roky.

³⁹ Výsledovky za léta 2006-2008

- *Organizační ředitel* (je odpovědný předsedovi sdružení)
 - *Ekonom* (nese obrovskou zodpovědnost při hospodaření s rozpočtem, podává správné informace)
 - *Pracovníci účetní*
 - *Hlavní účetní*
 - *Pokladní*
 - *Fakturální účetní*
 - *Mzdová účetní* (je externí pracovnící)
 - *Účetní*
 - *Výpomoc* (pouze při nedostatku personálu či u konce účetního období)

4.2.1 Rok 2006

Firmy

Celková výše těchto prostředků činila 1 029 701 Kč. Z nichž materiální dary od organizací ČR tvoří více než 77% těchto příjmů, finanční prostředky od organizací z ČR 21% a příspěvky ze zahraničí 2%.

Individuální dárci

Celková výše prostředků získaných od individuálních dárců činila 584 964 Kč. Kde od soukromníků obdrželo sdružení finanční příspěvky ve výši 583.964 Kč, a materiální dary byly ve výši 1000 Kč.

Veřejné zdroje

Celkové finanční prostředky získané z veřejných zdrojů činily 30 456 524 Kč. Na nichž se podílely provozní dotace od Magistrátu města Brno 3 775 000 Kč, což je zhruba 12% a zbylých 26 681 524 Kč obdrželo sdružení z provozních dotací Ministerstev ČR, Úřadu vlády, Krajských a Městských úřadů. Největší podíl měl RVKPP (33%), Krajský úřad (23%) a Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR (21%).

Nadace a nadační fondy

Přijaté finance od nadací jsou v tomto roce velice špatně dohledatelné. Příspěvky se započítávají do příspěvku od organizací a do grantů. Z příspěvku od organizací a z grantů lze odečíst asi 200 000 Kč až 300 000 Kč, které každý rok přichází od nadací. Tyto informace by se daly zjistit z účetnictví, ale jelikož účetnictví mi nebylo poskytnuto,

přesnou hodnotu tedy neuvádím.

Jiné zdroje

Do jiných zdrojů jak jsem již výše zmínila, zahrnula granty, které asi z 98% tvoří finanční příspěvky ze strukturálních fondů Evropské unie. Z tohoto lze poznat, že SPR je velice aktivní při žádostech o přiznání příspěvků z Evropské unie. Celková výše těchto grantů činila 8 844 521 Kč.

Vlastní hospodářská činnost (dále jen VHČ)

SPR má velice rozsáhlou vlastní hospodářskou činnost. Největším finančním přínosem jsou pro sdružení tržby za kurzy (38%) a výroba ikon (32%). Jejich celková hodnota činí 2 950 262 Kč.

4.2.2 Rok 2007

Firmy

Finanční příspěvky byly přijaté ve výši 422 873 Kč, materiální dary ve výši 940 937 Kč. Celková hodnota přijatá od firem byla 1 363 810 Kč.

Individuální dárci

Celková hodnota přijatých darů byla 498 547 Kč, z nichž patří hodnota 13 950 Kč materiálním darům.

Veřejné zdroje

Od Magistrátu města Brna získalo sdružení provozní dotace ve výši 4 220 000 Kč. Dalších 10 083 000 Kč poskytly Ministerstva a zbylých 16 764 700 Kč získalo od dalších orgánů státní správy. Největšími poskytovateli dotace se staly jako loni RVKPP (27%) a MPSV ČR (26,5%). Celková výše získaná veřejnými zdroji činila 31 067 700 Kč.

Nadace a nadační fondy

Ani v tomto roce nemohu stanovit úplnou částku, kterou sdružení obdrželo od nadací, ale mohu ji více přiblížit než v roce minulém. Ve výsledovce je již uvedena částka grantů, které přišly z České republiky, což budou většinou granty od nadací a nadačních fondů. K této sumě ale musíme přičíst také příspěvky od nadací, které jsou zahrnuty v příspěvcích od organizací (firem), ale jejich hodnotu jsem nedokázala zjistit, takže výše prostředků z nadací a nadačních fondů činí 292 142 Kč.

Jiné zdroje

V tomto roce bylo sdružení v žádostech o granty z Evropské unie a ze zahraničí velice

úspěšné a za celou dobu jejich působnosti obdrželo nejvyšší částku, která činila 12 998 687 Kč. V této částce jsou zahrnuty také granty ze zahraničních nadací a nadačních fondů. Tato suma ale obsahuje pouze 1% z celkové částky.

VHČ

Celkem za prodej vlastních výrobků a služeb SPR získalo v tomto roce 3 430 993 Kč. Největším přísunem financí v tomto roce byly tržby za pořádané kurzy, jejichž výše se podílela téměř 60% na celkové hodnotě VHČ. Tržby z pořádání táborů a preventivních akcí se oproti roku 2006 až čtyři krát snížily.

4.2.3 Rok 2008

Firmy

Příspěvky od firem dosáhly v tomto roce částky 865 723 Kč, z čehož finanční příspěvky činily 569 369 Kč a materiální dary 296 354 Kč.

Individuální dárce

Hodnota příspěvků od individuálních dárců činila celkem 266 433 Kč, z nichž materiální dary v tomto roce dělaly pouze 665 Kč.

Veřejné zdroje

V tomto roce bylo sdružení velice úspěšné v přiznaných provozních dotacích. Celková výše získaných prostředků činila 34 126 000 Kč. Od Úřadu vlády ČR a Ministerstva práce a sociálních věcí získalo od každého necelých 10 000 000 Kč. Podíl těchto dvou orgánů státní správy činil více než 56% z celkového objemu získaných veřejných zdrojů v tomto roce.

Nadace a nadační fondy

Celková získaná hodnota od nadací a nadačních fondů, která patří pod granty ČR, činila 135 997 Kč.

Jiné zdroje

Z celkové částky 5 365 029 Kč, což jsou granty ze strukturálních fondů Evropské unie, musíme odečíst zhruba 1%, což je suma, kterou sdružení získalo od zahraničních nadací a nadačních fondů.

VHČ

V tomto roce bylo ve výdělečné činnosti sdružení velice aktivní. Jen za pořádané kurzy vydělalo necelé 2 000 000 Kč. A od toho roku úplně vymazali ze své činnosti pořádání

táborů a preventivních akcí, jelikož tato činnost začala být spíše ztrátová než zisková. Celková hodnota za vlastní hospodářskou činnost činila 4 460 941 Kč.

4.2.4 Bostonská matice

Jedná se o nejlepší způsob, jak se dozvědět něco víc o získávání finančních prostředků organizace a její finanční stabilitě. Skládá se z:

- **Dojné krávy** – představují výnos. Do dojných kráv bychom měli investovat právě tolik, kolik je nutné, abychom z ní vytěžili maximální zisk – ne víc.
- **Vycházející hvězdy** – zaplatí přibližně sami sebe, tzn., že z nich žádný výnos neplyne. Doporučuje se do vycházejících hvězd výrazně investovat.
- **Problémové děti** – se ještě výnosnými nestaly, takže prozatím představují ztrátu. Měli bychom se snažit z problémového dítěte udělat vycházející hvězdu.
- **Mrtví psi** – nepřinášejí peníze, a je lepší se jich zbavit.

Tab. č. 4.4 Tržby z prodeje služeb poskytovaných SPR v letech 2006-2008

Tržba z prodeje služeb	2006	2007	2008
Přednášky	104 147,-	183 582,-	416 598,-
Kurzy	1 124 036,-	2 051 736,-	1 924 391,-
Konference	35 949,-	0,-	19 915,-
psychologické výkony	299 048,-	505 808,-	562 842,-
tábory, preventivní akce	40 367,-	10 000,-	0,-
Poradenství	311 480,-	0,-	5 191,-
sportovní a společenské akce	43 155,-	41 654,-	0,-
studie a analýzy	0,-	33 613,-	117 016,-

Zdroj: Vlastní zpracování dle údajů ve výsledovkách za roky 2006-2008

Podle Bostonské matice lze situaci ve Sdružení Podané ruce, o. s. vymezit následovně.

Do skupiny „**dojná kráva**“ lze zařadit poskytování *psychologických výkonů*. Jejich výnosnost mírně roste a dá se předpokládat, že poptávka po této službě bude nadále mírně stoupat.

Do skupiny „**mrtvý pes**“ bych zařadila pořádání *táborů a preventivních akcí*. Tato

činnost se stala spíše dobročinnou, než aby vydělávala pro sdružení finance. Zisk z této služby klesl z roku 2006 na rok 2007 o 75%. To je takový skok, že samo sdružení uznalo, že tato činnost není výnosnou a v roce 2009 ji přestali provozovat úplně.

Do skupiny „**vycházející hvězdy**“ lze zařadit pořádání *kurzů*. Tato činnost je pro Sdružení Podané ruce o. s. velice přínosnou. Tržby z prodeje této služby se pohybuje okolo 1 200 000 Kč až 2 000 000 Kč, což je asi 60% z celkových ročních tržeb. Za 3 roky bylo získáno z pořádání kurzů více než 5 000 000 Kč.

Do budoucna bych sdružení doporučila, rozšířit tyto kurzy o další tematiku a zaměření. Jde vidět, že o toto mají klienti zájem a rozmanitější výběr by mohl přispět k navýšení finančních tržeb z této činnosti.

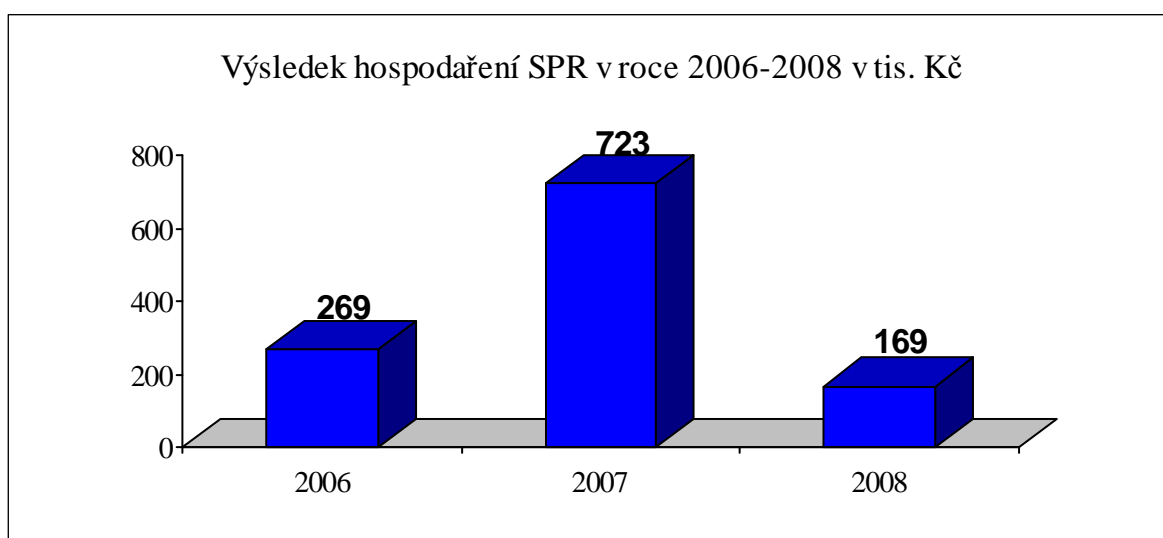
Do skupiny „**problémové dítě**“ můžeme zařadit *přednášky*, které sdružení v rámci své činnosti pořádá. Nárůst tržeb za uplynulé roky dokazuje tabulka č. 4.4. Z toho lze vypočítat, že klienti sdružení se o konané přednášky zajímají čím dál více. Proto bych sdružení doporučila zvýšení atraktivity svých přednášek a to hned ze dvou důvodů. Prvním je, že konkurence v této oblasti je vysoká a pokud bude rozmanitost přednášek lepší, než u konkurence, vytvoří si výhodu. Druhým je důvod vysokých nákladů na vykonání přednášek. Musí se zaplatit pronájmy místností, propagace a přednášející. Čím více kurzy ztraktivní, tím snadněji veškeré související náklady zaplatí a v konečné fázi bude zisk z přednášek stále rostoucí.

5 Zhodnocení hospodaření SPR

Jak již bylo uvedeno výše, hospodaření občanských sdružení se řídí obecně platnými právními předpisy, stanovami sdružení a vlastními zásadami hospodaření.

V příloze č. 4 a č. 5 najdete tabulky, které shrnují náklady a výnosy SPR za roky 2006-2008. Z nichž vyplývá, že SPR hospodaří trvale s nepatrným ziskem. Výsledek hospodaření je uveden v grafu č. 5.1

Graf č. 5.1 Výsledek hospodaření v roce 2006-2008

Zdroj: Vlastní zpracování dle údajů z výsledovky SPR z let 2006-2008.

5.1 Náklady

Mezi nejvýznamnější nákladové položky SPR patří ve všech letech osobní náklady, které se na celkových nákladech podílí 63,5 %. Toto je zapříčiněno obrovskými mzdovými náklady, které sahají k více než 23 000 000 Kč za rok a dalšími položkami, které řadíme do osobních nákladů, jsou stravenky, zákonné pojištění (jak sociální tak zdravotní). Druhou významnou nákladovou položkou jsou náklady za služby, mezi které patří náklady na opravy, na reprezentaci, na reklamu, na nájemné, na telefon, na vzdělání, cestovné a další. Tyto náklady za služby mají asi 20% podíl na celkových nákladech, ovšem v roce 2008 se tyto náklady snížily o 5 procentních bodů.

5.2 Výnosy

Nejpodstatnější část výnosů SPR tvoří převodové účty, které se na celkových výnosech podílí více než 85% ve všech třech obdobích. Mezi tyto převodové účty řadíme provozní dotace od státu, od ÚSC a granty. Suma provozních dotací sahá v roce 2006 a 2008 k více než 39 000 000 Kč a v roce 2007 dokonce až k 44 358 529 Kč, což bylo způsobeno především velikostí získaného grantu z EU a ze zahraničí, který činil necelých 13 000 000 Kč. Státní dotace se ve všech letech pohybují od 18 do 21 miliónu Kč, přičemž největší podíl na této částce má především RVKPP a MPSV ČR. Ostatní druhy výnosů se podílí na celkových výnosech do 10%.

5.3 Výsledek hospodaření

Výsledek hospodaření SPR je ve sledovaných letech stabilní, výnosy a náklady jsou ve všech letech téměř vyrovnané. A však v roce 2007 byl VH sdružení zhruba o 500 000 Kč vyšší než v roce 2006 a 2008. To bylo způsobeno, jak již bylo zmíněno, výši získaného grantu z EU a ze zahraničí. Sdružení je dle analýzy hospodaření v dobré finanční situaci, a pokud nenastanou nepředvídatelné okolnosti, sdružení by se v této finanční kondici mohlo udržet i nadále.

6 Závěr

Jak již bylo naznačeno v první kapitole, občanská sdružení patří do skupiny nestátních neziskových organizací, které tvoří samostatný segment trhu. Na občanská sdružení nahlížíme ziskové podniky jako na malé či téměř bezvýznamné hráče na trhu. Opak je však pravdou, protože právě občanská sdružení vznikají tam, kde ziskové firmy nejsou schopné plně uspokojit potřeby všech skupin na trhu. Bylo by však chybou se domnívat, že občanská sdružení uspokojí veškeré mezery v poptávce stoprocentně. Možností, kterou by mohla občanská sdružení využít, je větší spolupráce a efektivnější komunikace se ziskovým sektorem, aby mohly společně nabízet skutečně kvalitní statky a služby a uspokojovat tak co největší možný rozsah potřeb zákazníků.

Vznikají organizace, které se snaží řešit a omezit různé globální problémy. V dnešní době mají lidé spoustu příležitostí a možností, jak se uplatnit. Téměř neomezené možnosti mají především mladí lidé, mohou si zvolit, zda budou studovat, kde budou bydlet či pracovat. Existuje ale také velká skupina těch, kteří svou volbu ztratili. Jedná se například o lidi závislé na drogách. Lidé, kteří do této problematiky spadnou, nejsou beznaděšní. Právě těmto lidem by se mělo zkusit pomoci, nejsou nijak méněcenní než kdokoli jiný, jelikož do toho nespádli většinou vlastní vinou. A právě takovým se snaží pomoci SPR, prostřednictvím svých programů a nabízených služeb. Spousta klientů tohoto sdružení uvádí, že stát se závislým není tak těžké, stačí jen souhra událostí, kdy se člověku nedaří vše tak, jak by si představoval.

Řešení drogové problematiky by spíše mělo být úlohou státu, ale díky vzniku organizací typu SPR, jež do jisté míry supluje stát, tato problematika nezůstává bez povšimnutí. Drogy jsou metlou lidstva a problémy spojené s nimi se řeší v každém státě. Drogy jsou dnes nejrozšířenějším prodejním zbožím ve světě. Ovšem každá země, stejně jako každý jedinec k nim přistupuje po svém. A je na každém z nás, jak k tomu přistoupíme, zda budeme aktivní, neutrální či pasivní v boji proti drogám.

Dle SPR je drogově závislý člověk nemocný a je třeba jej v první řadě zkontaktovat a poté léčit. SPR nabízí systém komplexní péče již ve třech krajích a to jihomoravském, olomouckém a zlínském, v podobě sítě center, projektů a programů. Veškerá centra mezi sebou spolupracují a dle stavu klienta si jej předávají, tak aby mu byla poskytnuta co nejúčinnější služba. Tento způsob práce s klienty je v zahraničí běžný a SPR jej převzalo po spolupráci s kolegy z Velké Británie. Dalším okruhem, jímž se SPR zabývá, je

předcházení vzniku závislostí především u dětí a mládeže, nazývána „primární péče“.

Práce s osobami závislými na drogách není jednoduchá a vyžaduje značnou odbornou způsobilost a velké nasazení a pílí jak zaměstnanců, tak i dobrovolníků SPR. SPR vzniklo jako malá svépomocná skupina, která měla své vlastní zkušenosti s drogami, a vzájemně si pomáhali čelit problémům. V průběhu let se tato malá skupinka lidí přeměnila nejprve v nadaci a posléze na velkou neziskovou organizaci působící také na mezinárodní úrovni. Ovšem v počátcích působení hrozilo SPR několikrát zánik, jehož příčinou byl nedostatek financí.

S tímto nedostatkem finančních prostředků se SPR potýká dodnes, i když výsledky hospodaření tomu nenasvědčují. Nastíněná myšlenka hypotézy, zda SPR má dostatek finančních prostředků k poskytování kvalitních služeb na jednu stranu je správná. Tudíž že má dostatek financí, protože dokáže pokrýt veškeré náklady s těmito službami vznikající, avšak na druhou stranu, SPR může vždy získat více prostředků a zkvalitnit tak služby o to více. Přesto bych ale SPR pochválila za jejich aktivní přístup k získávání dotací, grantů a provozních příspěvků, které jsou pro každou neziskovou organizaci velmi důležité. Jejich práce je v tomto ohledu velice zodpovědně vykonávána.

O neziskových organizacích, především o občanských sdruženích, jsem se díky ekonomovi SPR dozvěděla spoustu nových informací, zejména o činnosti, která je velice rozsáhlá a není vůbec snadná. V předposlední kapitole jsem také uvedla pár doporučení, která by mohla sdružení přinést vyšší tržby z vlastní činnosti a tím i snadnější činnost. Doporučení se týká převážně rozšíření poskytovaných služeb a jejich atraktivity, protože ty jsou klienty sdružení velice vyhledávaná a v současné době mají vysokou perspektivu se prosadit i mezi ostatními lidmi. Drogová otázka je totiž stále aktuální a bohužel musíme předpokládat, že tomu tak bude i v budoucnu.

Věřím, že v tomto oboru se bude více zkvalitňovat práce, péče o klienty i úroveň poskytovaných služeb, jelikož je stále otevřen potenciál lidí. A managementu bych přála, aby se jim dostalo více finančních prostředků, aby mohli ještě více zdokonalovat a rozšiřovat jejich služby.

Seznam zdrojů

Seznam knižních publikací

- [1] FRIČ, P., ROCHDI, G. *Neziskový sektor v ČR*. 1. vydání, Praha: Eurolex Bohemia, 2001, ISBN 80-86432-04-1
- [2] HAMERNÍKOVÁ, BOJKA., *Financování ve veřejném a neziskovém nestátním sektoru*, Praha: Eurolex Bohemia, 2000, ISBN 80-902752-3-0
- [3] NEVÝDĚLEČNÉ ORGANIZACE 2006. 1. vydání, Praha: ASPI, 2006, ISBN 80-7357-169-2,
- [4] PRESL J., *Drogová závislost*, druhé rozšířené vydání, Praha: Maxdorf, 1995, ISBN 80-85800-25-X
- [5] REKTOŘÍK, J., *Organizace neziskového sektoru*. 2. vydání Praha: Ekopress, 2007. ISBN 978-80-96929-25-5
- [6] RŮŽIČKOVÁ R., *Neziskové organizace – vznik-účetnictví-daně*. 4. vydání, vydalo nakladatelství ANAG, Hradec Králové 2002, ISBN 80-7263-120-9
- [7] STEJSKAL, J., *Hospodaření od A do Z*. Praha: Tiskové a distribuční centrum, 2006, ISBN 80-86825-16-7
- [8] STRECKOVÁ, Y., MALÝ, I A KOL.: *Veřejná ekonomie pro školu i praxi*, Computer Press, Praha 1998, ISBN 80-7226-112-6
- [9] KALINA KAMIL A KOL. *Mezioborový glosář pojmů z oblasti drog a drogových závislostí*. 1. publikace, vydal o.s. FILIA NOVA pro Radu vlády ČR – Meziresortní protidrogovou komisi, Praha 2001, ISBN 80-238-8014-4
- [10] HALÁSEK, DUŠAN, *Veřejná ekonomika*, 2. vydání, Opava: Optys. 2007, ISBN 80-85819-60-0

- [11] URBANCOVÁ A., KRYŠKOVÁ Š., *Účetnictví nevýdělečných organizací A*, 2. rozšířené vydání, Ostrava: VŠB-Technická univerzita Ostrava 2008, ISBN 978-80-248-1801-6

Internetové zdroje

- [1] Internetový portál Czech.cz – „*Neziskový sektor*“ [online] [cit. 2.3.2010] dostupné z <<http://www.czech.cz/cz/66483-neziskovy-sektor>>
- [2] „*Vymezení pojmu NNO*“ [online] [cit. 3.3.2010] Dostupné z: <http://www.e-cvns.cz/soubory_diskuse/vymezeni_nno.pdf>
- [3] Portál encyklopedie psychotropních rostlin, [online] [cit. 3.3.2010] Dostupné z: <<http://www.biotox.cz/enpsyro/pj3zak.html>>
- [4] Internetový portál o zdraví, *Drogy v dnešní společnosti*, [online] [cit. 10.4.2010] Dostupné z: <<http://compex.zdravi-cz.eu/drogy-rozdeleni-ucinky.php>>
- [5] *Internetový portál Sdružení Podané ruce – Historie sdružení* [online] [cit. 5.3.2010] dostupné z <<http://www.podaneruce.cz/cz/sdruzeni/historie-sdruzeni.html>>
- [6] *Internetový portál Sdružení Podané ruce – Terénní programy* [online] [cit.11.3.2010] dostupné z: <<http://www.podaneruce.cz/cz/programy/terenni-programy/>>
- [7] *Internetový portál Sdružení Podané ruce – Programy a péče* [online] [cit.11.3.2010] dostupné z: <http://www.podaneruce.cz/cz/programy/>
- [8] *Internetový portál Sdružení Podané ruce –Drug azyl* [online] [cit.11.3.2010] dostupné z: <<http://www.podaneruce.cz/cz/programy/kontakti-centra/drug-azyl.html>>

- [9] Internetový portál Sdružení Podané ruce – Eikón [online] [cit.11.3.2010]
dostupné z: <<http://www.podaneruce.cz/cz/programy/eikon-centrum-vyroby-ikon/eikon-centrum-vyroby-ikon1.html>>
- [10] Internetový portál Sdružení Podané ruce-*Doléčovací centrum Jamtana* [online]
[cit. 14.3.2010] dostupné z: <<http://www.podaneruce.cz/cz/programy/dolecovaci-centrum/dolecovaci-centrum-jamtana2.html>>
- [11] *Internetový portál Sdružení Podané ruce –Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež*
[online] [cit.7.4.2010] dostupné z:
<<http://www.podaneruce.cz/cz/programy/nizkoprahove-kluby/>>
- [12] *Internetový portál Magistrátu města Brna – Dotace z rozpočtu města Brna*
[online] [cit.11.4.2010] dostupné z:
<<http://www.brno.cz/index.php?nav01=2214&nav02=1117&nav03=1129>>
- [13] *Internetový portál Sdružení Podané ruce - Breaking the circle v Afghánistánu*
[online] [cit.11.4.2010] dostupné z
<<http://www.podaneruce.cz/cz/programy/zahranicni-projekt-breaking-the-circle-v-afghanistanu/breaking-the-circle-v-afghanistanu.html?PHPSESSID=75387cab5dd39c4d69918ab73a8f9125>>
- [14] *Drogový informační server – ilegální drogy* [online] [cit.15.3.2010] dostupné z <
<http://www.drogy.net/portal/ilegalni-drogy/>>

Legislativa

- Zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů
- Zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví

Ostatní zdroje

- Výroční zprávy Sdružení Podané ruce z let 1998 – 2007
- Výsledovky Sdružení Podané ruce z let 2006-2008
- Výsledovky jednotlivých programů SPR
- Interní materiály Sdružení Podané ruce

Řízený rozhovor

- Předseda Sdružení Podané ruce Mgr. Jindřich Vobořil
- Ekonom Sdružení Podané ruce Ing. Jiří Peška

Seznam obrázků

Obr. 2.1 - Členění národního hospodářství podle principu financování

Obr. 2.2 - Konečná fáze členění národního hospodářství podle Pestoffa

Seznam tabulek

Tab.č.1: Náklady sdružení a jejich procentní podíl na celk. nákladech v letech 2006-2008

Tab.č. 2: Výnosy sdružení a jejich procentní podíl na celk. výnosech v letech 2006-2008

Tab.č.3.1: Dělení drog na tvrdé a měkké.

Tab.č.3.2: Registrované sociální služby SPR v roce 2007

Tab.č.4.1: Přehled dotací přidělených Magistrátem m. Brna v letech 2007 – 2009 v tis. Kč

Tab.č.4.2: Hodnota získaných grantů v jednotlivých letech v Kč

Tab.č.4.3: Přehled příspěvků přijatých ze zahraničí v roce 2007 a 2008

Tab.č.4.4: Tržby z prodeje služeb poskytovaných SPR v letech 2006-2008

Seznam grafů

Graf č. 3.1 - Procentní podíl finanční podpory KC Drug Azyl v roce 2008

Graf č. 3.2 - Vývoj nákladů KC Drug Azyl v letech 2004-2008

Graf č. 3.3 - Množství vyměněných injekčních setů v letech 1998-2008

Graf č. 3.4 - Počet klientů v programu chráněné práce a podpory návratu na pracovní trh

Graf č. 3.5 - Procentní podíl finanční podpory DC Jamtana v r. 2008

Graf č. 3.6 - Procentní podíl finanční podpory drogové služby ve vězení v jihomoravském kraji v r. 2008

Graf č. 3.7 - Procentní podíl finanční podpory NZDM PVC Blansko v r. 2008

Graf č. 3.8 - Počet klientů v NZDM Graf č. 3.9 Počet kontaktů v NZDM

Graf č. 4.1 - Souhrn celkových příjmů a výdajů v letech 2004 – 2008

Graf č. 4.2 - Členění příjmů v letech 2004 - 2008

Graf č. 4.3 - Procentuální podíl státních dotací v roce 2008.

Graf č. 5.1 - Výsledek hospodaření v roce 2006-2008

Seznam zkratek

A.N.O	Asociace nestátních organizací
AT	ambulance pro léčbu alkoholismu a jiných toxikomanií
Atd	a tak dále
ČR	Česká republika
DC	doléčovací centrum
KC	kontaktní centrum
KÚ	Krajský úřad
MmB	Magistrát města Brno
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MSp	Ministerstvo spravedlnosti
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MV	Ministerstvo vnitra
MZ	Ministerstvo zdravotnictví
MZa	Ministerstvo zahraničních věcí
Např.	například
NH	Národní hospodářství
NO	nezisková organizace
NZDM	nízkokoprahové zařízení pro děti a mládež
RVKPP	Rada vlády po koordinaci protidrogové politiky ČR
SPR	Sdružení Podané ruce
SRP	Společný regionální operační program
Tj	to je
VHČ	vlastní hospodářská činnost

Seznam příloh

Příloha č. 1	Stanovy sdružení Podané ruce, o. s.
Příloha č. 2	Organizační struktura SPR
Příloha č. 3	Zahraniční projekt „Breaking the Circle“
Příloha č. 4	Tabulka č. 1 - Náklady SPR za roky 2006-2008
Příloha č. 5	Tabulka č. 2 - Výnosy SPR za roky 2006-2008

STANOVY OBČANSKÉHO SDRUŽENÍ

STANOVY SDRUŽENÍ PODANÉ RUCE, o.s.

I/s -05/1-25398/942
Ziněná stanov vzešlá na vědomí
dne: 3.12.2007

I. Úvodní ustanovení

1. Sdružení Podané ruce, o.s., / dále jen „sdružení“ / je občanským sdružením, určeným k morální, hmotné a jiné obdobné podpoře zejména mladistvých, ale i jiných osob, které se v důsledku své závislosti na návykových látkách nebo pro ohrožení touto závislostí nacházejí v tíživé zdravotní a sociální situaci. Sdružení Podané ruce také pracuje s dětmi a mládeží, vytváří nabídku volnočasových aktivit pro děti a mládež a poskytuje jim výchovu a vzdělávání mimo vyučování. Za tímto účelem sdružení zřizuje a provozuje příslušná zařízení léčebné a sociální pomoci, vyvíjí poradenskou, přednáškovou, publikační a jinou osvětovou činnost směřující k dosahování účelu a cíle sdružení podle tohoto článku těchto stanov, a provádí výcviky, výchovu a vzdělávání pořádaním kurzů v souladu s příslušnými živnostenskými oprávněními.
Sdružení pečuje o občany, kteří jsou těžce zdravotně postiženi v důsledku zneužívání nealkoholových drog, ale i v důsledku zneužívání alkoholu, a to jak v oblasti duševní /těžké poruchy osobnosti a degradaci, amotivační syndromy, deteriorace intelektových schopností, akutní toxické psychotické stavy, stavy zmatenosti, neklidu, sebevražedné úmysly aj./, tak v oblasti tělesné /prevence HIV, sérové hepatitidy, nejrůznější choroby infekční, gynekologická onemocnění, stomatologická péče aj./, kdy tito jedinci nejsou schopni se sami o sebe postarat a vyřídit si sami jakékoli záležitosti nejen osobní, ale i zdravotní.
2. Sdružení je dále určeno k práci s dětmi a školskou mládeží. Za tímto účelem vytváří nabídku volnočasových aktivit pro děti a mládež a poskytuje jim výchovu a vzdělávání mimo vyučování.
3. Sdružení je samostatnou právnickou osobou a je proto oprávněno jednat v právních vztazích svým jménem a na svou vlastní majetkovou odpovědnost.
4. Sdružení je organizačně i jinak nezávislé na státních orgánech, politických stranách, církvích a jiných občanských sdruženích a iniciativách. Spolupracuje však s nimi při uskutečňování společných záměrů a prosazování společných zájmů.

II. Členství ve sdružení

1. Členem sdružení se může stát každá fyzická osoba starší 18-ti let bez dalšího omezení věku, pohlaví, vzdělání, příslušnosti k národnímu, státnímu nebo politickému svazku nebo společenství, která sama netrpí závislostí na návykových látkách, souhlasí s těmito stanovami a uznává základní kulturní a mravní hodnoty evropské civilizace a dosvědčuje to také svým mravně přesvědčivým životem.
2. Není-li stanoveno jinak, členství ve sdružení vzniká rozhodnutím valné hromady sdružení na základě písemného projevu zájemce o členství, směřujícího ke vzniku členství /přihlášky/. V rozhodnutí podle tohoto článku těchto stanov může být členu sdružení uložena zkušební doba, která nesmí být delší než 24 měsíců.
3. Členství členů přípravného výboru sdružení ve sdružení vzniká dnem vzniku sdružení.
4. Členství ve sdružení zaniká
a / vystoupením ze sdružení, čímž se pro účely těchto stanov rozumí písemný projev vůle členu, směřující k zániku jeho členství ve sdružení. Není-li v tomto projevu vůle stanoveno jinak, zaniká členství dnem jeho doručení sdružení,

- b / zrušením členství ve zkušební době,
 - c / vyloučením, a to pro porušení povinností člena sdružení podle těchto stanov a podle obecně závazných právních předpisů, pro nesplňování podmínek členství podle čl. II/1 těchto stanov a pro závažné poškození pověsti, dobrého jména a oprávněných zájmů sdružení,
 - d / zánikem sdružení,
 - e / smrtí člena.
5. Člen sdružení je oprávněn zejména
- a / účastnit se jako dobrovolný spolupracovník činnosti sdružení,
 - b / účastnit se za podmínek, stanovených těmito stanovami, činnosti orgánů sdružení a podílet se tak na spolurozhodování o všech záležitostech sdružení, a to s neomezeným aktivním a pasivním hlasovacím právem. Aktivním a pasivním hlasovacím právem se pro účely stanov rozumí právo hlasovat o návrhu jiného a nechat hlasovat o návrhu vlastním.
 - c / seznamovat se s údaji o činnosti sdružení a nahlížet do všech účetních knih sdružení,
 - d / žádat o přešetření činnosti rady sdružení, předsedy sdružení a vedoucích zaměstnanců aparátu sdružení kontrolním orgánem sdružení,
 - e / vyjadřovat se k činnosti sdružení a vyžadovat ke svým připomínkám, stížnostem a návrhům stanoviska orgánů sdružení.
6. Člen sdružení je povinen zejména
- a / aktivně se účastnit činnosti sdružení, čímž se rozumí pro účely těchto stanov osobní přínos ke splnění úkolů a cílů sdružení podle vlastních sil, schopností a možností, přinejmenším však účast na jednom celém zasedání valné hromady alespoň jednou ročně,
 - b / respektovat rozhodnutí orgánů sdružení,
 - c / respektovat tyto stanovy, jiná pravidla a obyčeje sdružení,
 - d / chovat se k ostatním členům sdružení i ostatním osobám podle uznávaných etických norem s úctou a jako rovný k rovnému bez ohledu na rozdíly věku, vzdělání, příslušnosti k národnímu, státnímu a politickému společenství a náboženskému přesvědčení,
 - e / platit členské příspěvky ve výši a ve lhůtách podle rozhodnutí příslušných orgánů sdružení.
7. Čestným členem sdružení se může stát fyzická osoba, která se mimořádným způsobem zasloužila o rozvoj našeho veřejného, vědeckého a duchovního života, která projevila ochotu takto přispívat k poslání podle čl. I/1 těchto stanov a které bylo členství přiznáno rozhodnutím valné hromady sdružení. Čestný člen sdružení je oprávněn se účastnit zasedání valné hromady sdružení s hlasem poradním.

III. Orgány sdružení

1. Sdružení rozhoduje o svých záležitostech a jedná navenek prostřednictvím svých orgánů podle těchto stanov.
2. Valná hromada sdružení, kterou tvoří všichni členové sdružení, je nejvyšším orgánem sdružení. Valná hromada může rozhodovat o všech věcech sdružení. Do její výlučné působnosti náleží
 - a/ změna těchto stanov,
 - b/ rozhodnutí o zrušení sdružení nebo o jeho sloučení s jiným sdružením,
 - c/ volba a odvolávání předsedy sdružení a místopředsedy sdružení,
 - d/ volba a odvolávání dozorčí rady sdružení,
 - e/ rozhodování o výši členského příspěvku a lhůtách jeho splatnosti,
 - f/ rozhodování o přijetí člena sdružení a o jeho vyloučení,
 - g/ rozhodování o zrušení členství člena ve zkušební době,
 - h/ schvalování výročních zpráv o činnosti jiných orgánů sdružení a profesionálního aparátu sdružení,
 - h/ změny rozhodnutí jiných orgánů sdružení, a
 - i/ rozhodování o dalších věcech, které si pro sebe valná hromada výslovně vyhradí.
3. Valná hromada zasedá výlučně podle své potřeby, nejméně však jednou ročně. Valnou hromadu svolává předseda sdružení a v jeho nepřítomnosti místopředseda sdružení, a to buď z vlastního podnětu nebo na písemnou žádost dozorčí rady sdružení nebo alespoň 20-ti % všech členů

sdužení. Valná hromada je schopna usnášení, je-li přítomna alespoň polovina všech členů sdužení. Valná hromada rozhoduje hlasováním, a to nadpoloviční většinou všech přítomných a odevzdaných hlasů, přičemž k rozhodnutí ve věcech výlučné působnosti valné hromady podle čl. III/2 písm. a/ a písm. b/ těchto stanov je třeba alespoň dvou třetin všech přítomných a odevzdaných hlasů.

4. Předseda sdužení je výkonným a statutárním orgánem sdužení, odpovědným valné hromadě sdužení. Předseda sdužení zejména
a/ jedná jménem sdužení a na jeho odpovědnost ve všech věcech sdužení,
b/ vydává, mění a ruší organizační řád profesionálního aparátu sdužení,
c/ rozhoduje o všech věcech sdužení, které nejsou těmito stanovami nebo v souladu s nimi vyhrazeny jiným orgánům sdužení,
d/ odpovídá za vypracování návrhu rozpočtu a účetní závěrky sdužení,
e/ odpovídá za vedení účetní a jiné písemné evidence sdužení,
f/ vykonává zaměstnavatelská práva sdužení.
5. Předsedou a místopředsedou sdužení mohou být zvoleni výhradně osoby z řad členů sdužení. Předsedu sdužení zastupuje v jeho funkci výkonného a statutárního orgánu sdužení v jeho nepřítomnosti osoba, určená organizačním řádem sdužení, a není-li takové osoby, místopředseda sdužení.
6. Dozorčí rada je kontrolním orgánem sdužení, odpovědným valné hromadě sdužení. Do působnosti dozorčí rady sdužení náleží zejména
a/ kontrola veškeré činnosti předsedy a místopředsedy sdužení a zaměstnanců sdužení,
b/ projednávání stížností členů sdužení a jiných osob na činnost předsedy a místopředsedy sdužení a zaměstnanců sdužení,
c/ projednávání výročních zpráv o činnosti předsedy sdužení,
d/ schvalování rozpočtu a roční účetní závěrky sdužení,
e/ rozhodování o stanovení výše odměny předsedovi sdužení a místopředsedovi sdužení, jsou-li tyto funkce vykonávány v pracovněprávním či jiném obdobném právním vztahu.
7. Dozorčí rada nebo i její jednotliví členové jsou oprávněni nahlížet do veškeré písemné dokumentace sdužení a žádat na orgánech a zaměstnancích sdužení příslušný vysvětlení, a to i písemnou formou.
8. Dozorčí rada se skládá vždy z lichého počtu členů, volených valnou hromadou sdužení z řad členů sdužení i z řad jiných fyzických osob, a to alespoň z pěti a nejvýše devíti členů dozorčí rady. Členové dozorčí rady, kteří nejsou zároveň členy sdužení, nesmí v dozorčí radě společně tvořit více než jednu třetinu všech jejích členů. Rovněž členové dozorčí rady, kteří jsou zaměstnanci sdužení, nesmí v radě společně tvořit více než jednu třetinu všech jejích členů. S členstvím v dozorčí radě je neslučitelný výkon funkce předsedy a místopředsedy sdužení a zástupce předsedy sdužení podle čl. III/5 těchto stanov.
9. V čele dozorčí rady stojí její předseda, kterého v jeho nepřítomnosti zastupuje místopředseda dozorčí rady. Předseda i místopředseda dozorčí rady jsou voleni dozorčí radou z řad jejích členů.
10. Dozorčí rada zasedá podle své potřeby, nejméně však jednou ročně. Dozorčí radu může svolat předseda sdužení, předseda dozorčí rady nebo i kterýkoliv z jejích členů. Dozorčí rada je schopna usnášení, je-li přítomna alespoň polovina všech jejích členů. Dozorčí rada rozhoduje hlasováním, a to nadpoloviční většinou všech přítomných a odevzdaných hlasů. Se souhlasem dozorčí rady mohou být jejímu jednání přítomni předseda sdužení a jiné osoby, a to s hlasem poradním.
11. V době do řádné volby první dozorčí rady vykonává její působnost v plném rozsahu rada sdužení v jejím dosavadním složení, s výjimkou těch jejích dosavadních členů, kteří zároveň vykonávají funkce předsedy nebo místopředsedy sdužení.
12. Funkční období volených orgánů sdužení podle těchto stanov je 4 roky, nestanoví-li valná hromada svým rozhodnutím jinak. Funkční období volených orgánů sdužení končí dnem zvolení příslušného nového orgánu. Funkční období volených individuálních orgánů sdužení nebo

jednotlivých členů volených kolektivních orgánů sdružení končí také jejich odstoupením z příslušné funkce nebo jejich smrtí. Funkční období volených kolektivních orgánů sdružení končí také dnem, kdy poklesne počet členů těchto orgánů pod číslo 3.

13. Výkon funkcí v orgánech sdružení je čestný a je spojen s právním nárokem na peněžitou odměnu, jen je-li vykonáván v pracovněprávním či jiném obdobném právním vztahu.
14. K odbornému zajišťování činnosti orgánů sdružení může předseda sdružení vytvářet profesionální aparát sdružení. Vzájemná práva a povinnosti osob, vykonávajících funkce v orgánech sdružení a vedoucích zaměstnanců profesionálního aparátu sdružení, může upravovat organizační řád sdružení. Organizační řád sdružení musí být v souladu s obecně závaznými právními předpisy, těmito stanovami a ostatními rozhodnutími valné hromady sdružení.

IV. Hospodaření sdružení

1. Majetek sdružení je určen výhradně k plnění jejího účelu a cíle, a k zajišťování těch činností, které k tomuto účelu a cíli sdružení směřují. Majetek sdružení tvoří finanční a hmotné prostředky, získané zejména z darů, dědictví, úroků, příspěvků státu a obce, a z jiných výnosů účelově zaměřených charitativních akcí. Získávání finančních a hmotných prostředků z úhrad za služby, poskytované v rámci plnění účelu a cílů sdružení, a z případného podnikání, děje-li se tak v souladu s obecně závaznými právními předpisy, není v rozporu s těmito stanovami. Orgány sdružení jsou povinny s majetkem sdružení nakládat hospodárně, využívat ho ke stanovenému účelu a dbát o jeho zvešťování a řádnou ochranu.
2. Hospodaření sdružení musí být vždy v souladu s obecně závaznými právními předpisy. Hospodaření se řídí rozpočtem, který je sestavován na období jednoho kalendářního roku předsedou sdružení a schvalován dozorčí radou sdružení.

V. Závěrečná ustanovení

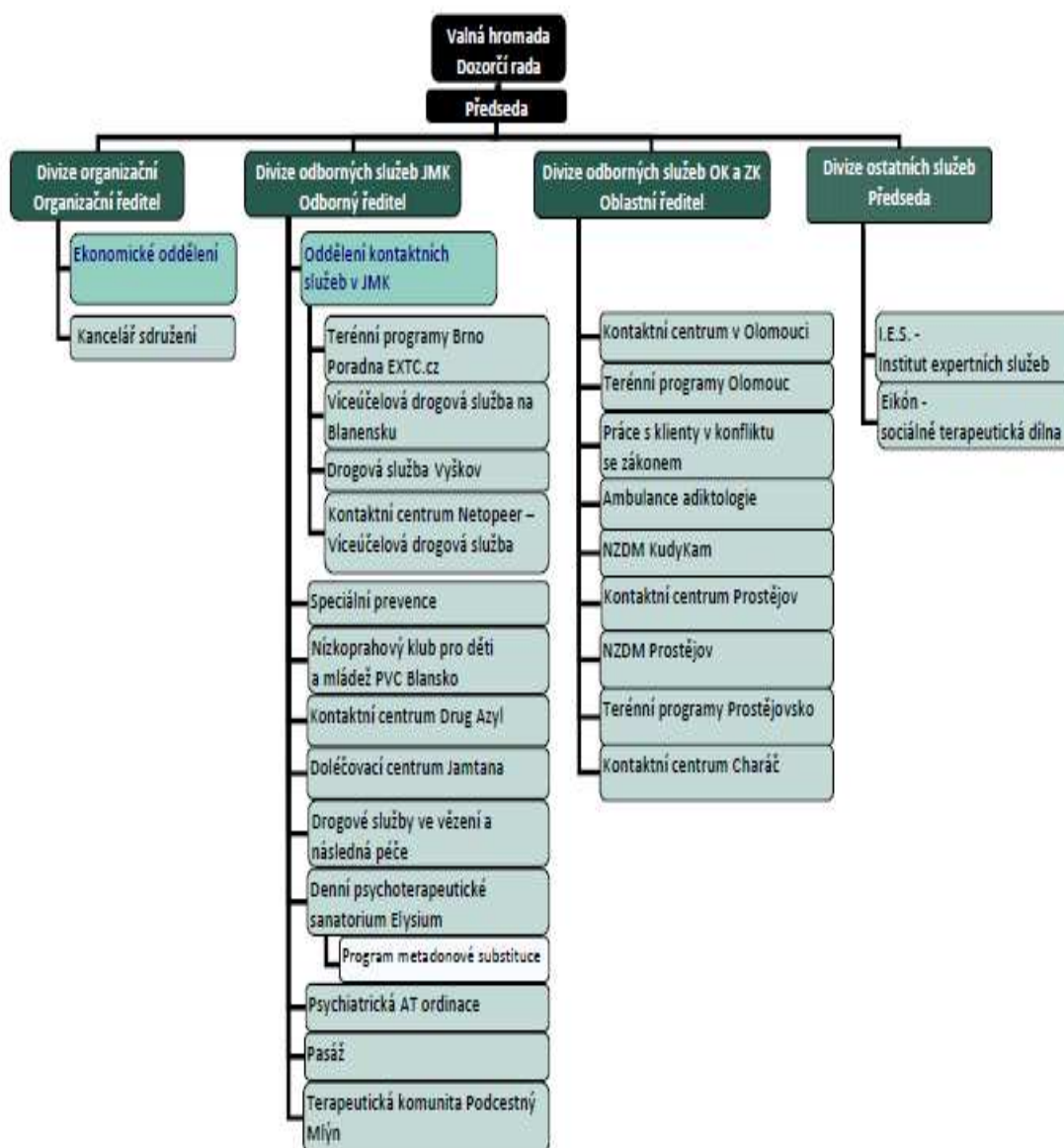
1. Sídlem sdružení je Brno, Francouzská 36.
2. Zánik sdružení je spojen
a / s rozhodnutím sdružení o svém rozpuštění nebo sloučení s jiným sdružením podle ust. čl. III/2 písm. b/ těchto stanov,
b / s jinou právní skutečností podle zákona.
3. Provádí-li se před zánikem sdružení jeho likvidace, a není-li zákonem nebo sdružením rozhodnuto jinak, vykonává působnost likvidátora sdružení předseda sdružení. Likvidační zůstatek je pak likvidátor povinen převést na jinou neziskovou právnickou osobu se sídlem v tuzemsku, určenou rovněž k podpoře osob, které se v důsledku své závislosti na návykových látkách nacházejí v tíživé zdravotní a sociální situaci.
4. Toto sdružení vzniká jeho registrací podle příslušných ustanovení zák. 83/1990 Sb. O sdružování občanů.
5. Za dozorčí radu sdružení ve smyslu ust. čl. III odst. 6 těchto stanov se považuje dnem účinnosti usnesení valné hromady o změně těchto stanov ze dne 3.10.2007 rada sdružení ve smyslu ust. čl. III odst. 4 těchto stanov.

Příloha č. 2

ORGANIZAČNÍ STRUKTURA SDRUŽENÍ PODANÉ RUČE, o.s.

Vedení sdružení/statutární zástupce: předseda, statutární zástupci předsedy: organizační ředitel, odborný ředitel

Platná od 1.2.2010

Zdroj: Interní materiály SPR

„Breaking the Circle“

První projekt svého druhu v Afghánistánu, pro který si EU vybrala právě české odborníky.

Unikátní dvouletý projekt, který má v Afghánistánu pomoci při rozvoji služeb pro drogově závislé.

Projekt Sdružení Podané ruce podpořila Evropská Unie částkou 270 000 Euro.

Partnerskými organizacemi projektu jsou pražské organizace o.s. SANANIM a o.s. Berkat a hum.org. VARA.

Afghánistán je největším výrobcem opia na světě (**87% celosvětové produkce**). Žije zde i velký počet drogově závislých, pro které v této zemi prakticky neexistují drogové služby. Této problematice se okrajově věnuje pouze jediná nemocnice v zemi, která sídlí v Kábulu. Ani ta ale nemá potřebné zkušenosti, informace, ani vybavení pro tuto práci.

Projekt „Breaking the Circle“ má během dvou let pomoci ke změně této situace.

Cíle projektu:

1. Vzdělávací program

- **Vzdělávání sociálních pracovníků, lékařů a psychologů v kábulské nemocnici** – čeští experti budou přibližně 6 měsíců pracovat přímo v Afghánistánu, kde by měli své zkušenosti předat místním kolegům. Cílem je nastartovat služby s ohledem na odlišnou situaci země. (V Afghánistánu je minimum nitrožilních uživatelů drog, převážná většina drogy kouří. Proto musí být preventivní program koncipován jinak než v České republice.)
- **Výměnné stáže pro afghánské kolegy v České republice** – právě Dr. Hassani je již druhým lékařem, který se tohoto programu účastní.

2. Preventivní osvětová kampaň

Povědomí o opiu jako vysoce návykové látce je v Kábulu mizivé. Kvůli nedostatku léků se zde opium často užívá jako jediný tišící lék proti bolestem. Proto ho obvykle dostávají také děti. Chystaná kampaň by tuto situaci měla změnit, problémem je ale nízká gramotnost obyvatelstva. Projekt „Breaking the Circle“ proto chystá dva typy kampaně:

- **Dohoda s muslimskými duchovními** – právě duchovní budou při osvětové kampani důležitými spojenci, kteří mohou předat informace o rizicích užívání opia místním lidem
- **Obrázkové informační materiály** – jednoduché obrázkové materiály by měly v prostředí negramotných obyvatel zlepšit povědomí o nebezpečí opia a o možnostech léčby.

3. Chráněné dílny a pracovní programy

V České republice jsou pracovní programy chráněných dílen součástí terapeutického programu léčby drogových závislostí a následné resocializace. Cílem tohoto programu je získání pracovních návyků a také rozvoj dovedností klienta.

- **Chráněné dílny pro bývalé uživatele drog** – součástí projektu rozvoje drogových služeb v Kábulu by mělo být i vybudování chráněné dílny pro bývalé uživatele drog.
- **Práce i pro nelegální výrobce a pěstitele opia** – revoluční myšlenkou projektu je nabídka práce v dílnách i nelegálním výrobcům drog a pěstitelům opia. Výroba opia a jeho pašování je pro obyvatele Afghánistánu často jediným a velmi nebezpečným způsobem obživy. Velká část z nich by ale chtěla svou situaci změnit, možností však není mnoho.
- **Dílny se vrátí k tradici země** – plánované chráněné dílny by ve svém programu měly navázat na válkou přetrhané tradice země a jejího kulturního bohatství. Budou se zde tradičním způsobem tkát perské koberce, vyrábět šperky a oblečení z kůže.
- **Zvyšování gramotnosti obyvatel** – v rámci terapeutického programu centra budou mít klienti možnost učit se psát a číst. Pro talentované studenty připravujeme další vzdělávací programy (práce s PC, základy ekonomie a marketingu). Cílem je rozvíjet potenciál místních lidí a postupně je dosazovat do vedení dílen tak, aby Afghánistán mohl začít fungovat samostatně, bez kooperace jiných zemí.

4. Projekt pomoci psychiatrické léčebně v Kábulu

Psychiatrická léčebna v Kábulu se jako jediná věnuje drogovým službám v Afghánistánu. Potýká se ale s nedostatkem léků, lůžkovin, odborné literatury, čisté vody a el. energie. Projekt „Breaking the Circle“ by měl situaci nemocnice zlepšit. V rámci dvouletého projektu jsou vyčleněny finanční prostředky i na léky a nezbytné vybavení nemocnice. Sdružení Podané ruce pro tuto nemocnici zakoupí generátor a zaplatí jeho provoz po celou dobu projektu.

Vedení nemocnice a Ministerstvo zdravotnictví Afghánistánu vyjadřuje velký zájem o spolupráci v rámci projektu „Breaking the Circle“. Proto Sdružení Podané ruce učinilo kroky pro získání dalších prostředků, například ze zdrojů OSN, ale i individuálních dárců, které by umožnily rozšíření drogových služeb i mimo hlavní město Kábul.

Usilujeme o oficiální spolupráci s Vládou ČR, Ministerstvem obrany a mezinárodními humanitárními organizacemi, se kterými bychom rádi spolupracovali na humanitárních akcích.

Zina Plchová

Sdružení Podané ruce

PR a Fundraiser

Hapalova 22

Brno 621 00

tel.: 541 225 188 / 777 916 254

email: public@podaneruce.cz
www.podaneruce.cz

Informace o jednotlivých NNO:

Informace o Sdružení Podané ruce:

Sdružení Podané ruce je nestátní organizace, která v oblasti prevence a léčby drogových závislostí pracuje už 13 let. Aktuálně poskytuje Sdružení Podané ruce drogové služby v 16 střediscích, 9 z nich tvoří síť komplexní péče pro město Brno a Jihomoravský kraj, 3 agenturu drogových služeb pro Olomouc a okolí. Další střediska působí v Prostějově, Uherském Hradišti, Znojmě a na Jindřichohradecku.

Pro obecnou populaci, rizikové skupiny, jednotlivce (především mládež) a pro experimentátory jsou určeny služby primární prevence a specifické primární prevence. Dvě střediska (Brno, okres Jindřichův Hradec) primární prevence se jimi zabývají výhradně, víceúčelové lokální služby v Prostějově, Uherském Hradišti a Znojmě je poskytují rovněž. Působí tak i on-line poradna uživatelům tanečních drog - preventivní aktivita, která je i službou včasného varování.

Především problémovým uživatelům a závislým, jejich rodinným příslušníkům, dále osobám pravidelně škodlivě užívajícím a rekreačním uživatelům jsou určeny další služby:

Sedm kontaktních a poradenských služeb (kontaktní centrum Drug Azyl a středisko terénních programů v Brně, kontaktní centrum a terénní programy agentury Walhalla v Olomouci, dále programy víceúčelových lokálních služeb – Želva v Prostějově, Charáč v Uherském Hradišti, Netopeer ve Znojmě). Dvě služby jsou určeny cíleně klientům v konfliktu se zákonem: program práce ve vězení v Brně, podpora klientů v konfliktu se zákonem v Olomouci.

Osobám, které jsou indikovány a přistoupí k léčbě své závislosti nebo s ní související nemoci, poskytujeme různé formy léčby. Denní stacionář Elysium v Brně poskytuje ambulantní léčebné služby včetně strukturovaného programu metadonové substituce. Psychiatrická ambulance Sdružení v Brně (nedotované nestátní zdravotnické zařízení) poskytuje standardní ambulantní psychiatrickou léčbu.

Pobytové léčebné zařízení - terapeutická komunita v Podcestném Mlýně poskytuje intenzivní léčebný 9-měsíční socioterapeutický program. Středisko pro následnou péči a doléčování Jamtana v Brně poskytuje různé formy skupinové a individuální pomoci při vstupu do ne-drogového životního stylu. S léčebnými službami spolupracuje středisko pracovní rehabilitace a chráněné práce Eikon v Brně.

Součástí Sdružení Podané ruce je i centrum I.E.S. - Institut vzdělávání v oblasti drogové problematiky. Cílem I.E.S. je systematické vzdělávání zejména odborné veřejnosti v oblasti zneužívání návykových látek, poradenství, managementu, supervize, pořádání konferencí atd. Hlavní náplň práce institutu tvoří informační, koordinační, poradenská, školicí a zprostředkovatelská činnost.

Od roku 2000, kdy program vznikl, byla vytvořena široká nabídka služeb v oblasti vzdělávání a poskytování informací souvisejících s problematikou nealkoholové drogové závislosti a drog obecně.

Sdružení Podané ruce, bankovní spojení: Volksbank CZ, č.ú.:40 100 450 91/6800

Příloha č. 4

Tab.č.1 Náklady sdružení a jejich procentní podíl na celkových nákladech v letech 2006-2008

Náklady	2006		2007		2008	
	V Kč	Podíl z celkových nákladů v %	V Kč	Podíl z celkových nákladů v %	V Kč	Podíl z celkových nákladů v %
50 – spotřebované nákupy	6 429 768,31	14,35	7 733 272,58	15,30	5 692 809,79	12,43
51 – služby	9 018 279,97	20,14	10 121 232,17	20,01	7 083 223,59	15,46
52 – osobní náklady	28 454 401,25	63,52	31 585 459,00	62,60	32 171 406,15	70,24
53 – daně a poplatky	44 017,03	0,10	56 608,00	0,11	58 405,50	0,13
54 – jiné provozní náklady	467 716,86	1,05	514 715,21	1,01	507 444,05	1,11
55 – odpisy, rezervy a opravné položky	372 623,50	0,84	356 575,78	0,71	288 520,00	0,63
59 – daně z příjmu a převodové účty	0,00	0,00	133 380,00	0,26	2 760,00	0,00
Celkem	44 786 806,92	100,00	50 501 242,74	100,00	45 804 569,08	100,00

Zdroj: Vlastní zpracování dle údajů ve výsledovkách z let 2006-2008.

Příloha č. 5

Tab.č. 2 Výnosy sdružení a jejich procentní podíl na celkových výnosech v letech 2006-2008

Výnosy	2006		2007		2008	
	V Kč	Podíl z celkových výnosů v %	V Kč	Podíl z celkových výnosů v %	V Kč	Podíl z celkových výnosů v %
60 – tržba za prodej zboží, výrobků a služeb	2 985 265,48	6,63	3 435 836,98	6,71	4 461 475,12	9,70
61 – změna stavu zásob vlastní činnosti	- 6 587,10	- 0,02	270 015,76	0,53	- 26 005,80	- 0,06
64 – jiné provozní a finanční výnosy	1 161 027,46	2,58	1 252 387,00	2,44	755 076,20	1,64
65 – tržba z prodeje dlouh. majetku	0,00	0,00	45 000,00	0,09	24 000,00	0,06
68 – mimořádné výnosy	1 614 666,00	3,58	1 862 358,24	3,63	1 132 156,21	2,46
69 – převodové účty	39 301 046,24	87,23	44 358 529,41	86,60	39 627 026,70	86,20
Celkem	45 055 418, 08	100,00	51 224 127,39	100,00	45 973 728,43	100,00

Zdroj: Vlastní zpracování dle údajů ve výsledovkách z let 2006-2008.

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byl(a) seznámen(a) s tím, že na mou diplomovou (bakalářskou) práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou (bakalářskou) práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že jeden výtisk diplomové (bakalářské) práce bude uložen v Ústřední knihovně VŠB-TUO k prezenčnímu nahlédnutí a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové (bakalářské) práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové (bakalářské) práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou (bakalářskou) práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 7.5.2010

VERONIKA POŘEŠOVÁ
jméno a příjmení studenta

Adresa trvalého pobytu studenta:

BAŠKA 375, 739 01 BAŠKA